
Banca Comercială Română Chișinău SA

Situațiile financiare

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

Întocmite în conformitate cu

Standardele Internaționale de Raportare Financiară

CUPRINS

Raportul auditorului independent	
Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global	2
Situația poziției financiare	3
Situația modificărilor capitalurilor proprii	4
Situația fluxurilor de trezorerie	5
Note explicative la situațiile financiare	6-81

Raportul Auditorului Independent

Către Acționarii Băncii Comerciale Române Chișinău SA

Opinia noastră

În opinia noastră, situațiile financiare prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative poziția financiară a Băncii Comerciale Române Chișinău SA („Entitatea”), la data de 31 decembrie 2021, precum și performanța financiară și fluxurile de trezorerie ale Entității pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (“SIRF”), și Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/15.12.2017 (“Legea 287/2017”).

Situațiile financiare auditate

Situațiile financiare ale Entității conțin:

- situația poziției financiare la 31 decembrie 2021;
- situația profitului sau pierderii și a altor elemente ale rezultatului global pentru exercițiul financiar încheiat la această dată;
- situația modificărilor capitalurilor proprii pentru exercițiul financiar încheiat la această dată;
- situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată;
- note la situațiile financiare, care includ politici contabile semnificative și alte informații explicative.

Bazele opiniei

Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA) și Legea privind activitatea de audit nr. 271/15.12.2017 (“Legea 271 /2017”). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare” din raportul nostru.

Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre.

Independența

Suntem independenți față de Entitate, conform Codului Etic Internațional pentru Profesioniștii Contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA), coroborat cu cerințele de etică profesională relevante pentru auditul situațiilor financiare din Republica Moldova, inclusiv Legea 271/2017. Ne-am îndeplinit responsabilitățile de etică profesională, conform Codului IESBA și cerințelor de etică ale Legii 271/2017

Raportare privind alte informații inclusiv Raportul Conducerii

Conducerea Entității este responsabilă pentru alte informații. Alte informații cuprind Raportul Conducerii, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.

Opinia noastră privind situațiile financiare nu acoperă alte informații, inclusiv Raportul Conducerii.

În legătură cu auditul situațiilor financiare, responsabilitatea noastră este să citim aceste alte informații menționate mai sus, și, în acest demers, să apreciem dacă aceste alte informații sunt în mod semnificativ în neconcordanță cu situațiile financiare sau cu cunoștințele pe care noi le-am obținut în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate într-un mod semnificativ.

În ceea ce privește Raportul Conducerii, responsabilitatea noastră este de a aprecia dacă acesta a fost întocmit în conformitate cu Legea 287/2017, articolul 23.

În baza activităților care trebuie desfășurate în cursul auditului, în opinia noastră:

- informațiile prezentate în Raportul Conducerii pentru exercițiul financiar pentru care au fost întocmite situațiile financiare sunt în concordanță cu situațiile financiare;
- Raportul Conducerii a fost întocmit în conformitate cu Legea 287/2017 – articolul 23.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre cu privire la Entitate și la mediul acesteia, dobândite în cursul auditului, ni se cere să raportăm dacă am identificat denaturări semnificative în Raportul Conducerii. Nu avem nimic de raportat la acest subiect.

Responsabilitățile conducerii pentru situațiile financiare

Conducerea răspunde pentru întocmirea situațiilor financiare, care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu Legea 287/2017 și SIRF și pentru controalele interne pe care conducerea le consideră necesare pentru a întocmi situații financiare fără denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.

În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Entității de a-și continua activitatea, prezentând dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând principiul continuității activității ca bază contabilă, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Entitatea sau să înceteze operațiunile, fie nu are o alternativă realistă în afara acestora.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu au denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate determina, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza situațiilor financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional în decursul auditului. De asemenea, noi:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât

cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.

- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Entității.
- Evaluăm gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare al utilizării de către conducere a principiului continuității activității ca bază contabilă și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Entității de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Entitatea să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, incluzând descrierile aferente și măsura în care tranzacțiile și evenimentele care stau la baza situațiilor financiare sunt reflectate în mod fidel.

Comunicăm conducerii printre alte aspecte, arile planificate și desfășurarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

În numele

ICS PricewaterhouseCoopers Audit SRL

Entitate de audit înregistrată în Registrul public al entităților de audit cu nr. 1902025

Eduard Maxim
Auditor

Certificat de calificare AG nr. 000061 din 22.06.2018

Certificat de calificare AIF nr. 0030 din 26.04.2019

Înregistrat în Registrul public al auditorilor cu nr. 1806122

Stefan Weiblen

Partener, conform procurii din procurii din 16 Aprilie 2020

Chișinău, 18 aprilie 2022

	Note	2021 MDL'000	Retratat 2020 MDL'000
Venituri din dobânzi utilizand metoda ratei efective a dobanzii	20	90,499	77,791
Alte venituri din dobanzi	20	2,425	2,613
Cheltuieli cu dobânzi	20	(30,137)	(32,521)
Venituri nete din dobânzi		62,787	47,883
Pierdere netă din deprecierea instrumentelor financiare	7, 24	(2,199)	(6,352)
Venituri nete din dobânzi minus deprecierea instrumentelor financiare		60,588	41,531
Venituri din taxe si comisioane	21	27,460	24,470
Cheltuieli cu taxe si comisioane	21	(10,830)	(9,131)
Venituri nete din taxe si comisioane		16,630	15,339
Venituri nete din tranzacționare	22	34,018	36,093
Alte venituri operaționale	23	2,976	2,449
Total venituri neaferente dobânzilor		36,994	38,542
Cheltuieli cu personalul	25	(45,816)	(39,746)
Cheltuieli generale și administrative	26	(33,615)	(23,938)
Contribuții în fondul de garantare a depozitelor		(568)	(667)
Depreciere și amortizare	27	(11,410)	(13,261)
Provizion pentru alte active		2,151	(983)
Total cheltuieli neaferente dobânzilor		(89,258)	(78,595)
Rezultat înainte de impozitare		24,954	16,817
Cheltuiala cu impozitul pe profit	18	(484)	(1,146)
Rezultatul net al perioadei		24,470	15,671
Alte elemente ale rezultatului global			
Reevaluarea activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		661	4,649
Total elemente ale rezultatului global		661	4,649
Total rezultat global al anului		25,131	20,320

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 15 aprilie 2022 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte
Juan Luis Martin Ortigosa

BCR Chisinau S.A. - Public

Contabil șef
Victoria Galben

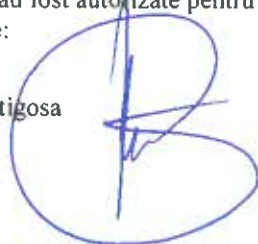
Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE
La 31 decembrie 2021

	Note	31/12/2021 MDL'000	Retratat 31/12/2020 MDL'000	Retratat 01/01/2020 MDL'000
ACTIVE				
Numerar	3	99,000	107,462	113,678
Conturi la Banca Națională	4	510,280	799,209	695,956
Conturi curente și depozite la bănci	5	406,443	599,305	336,886
Active financiare la cost amortizat - credite și avansuri	6	1,077,270	903,976	686,649
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	122,271	107,746	8,847
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	7	448,770	417,529	429,571
Imobilizări corporale	8	20,179	26,394	33,177
Imobilizări necorporale	9	3,841	5,136	6,833
Creanțe privind impozitul amânat	18	2,142	1,344	975
Alte active	10	24,879	24,543	33,943
Total active		2,715,075	2,992,644	2,346,515
DATORII				
Depozite de la institutii bancare	11	53,989	55,775	16,727
Împrumuturi și linii de finanțare	12	50,449	41,235	18,998
Depozite de la clienți	13	2,067,937	2,375,355	1,778,039
Alte datorii	14	22,982	19,559	48,922
Datorii privind operațiunile de leasing	15	10,708	18,089	20,940
Datorii privind impozitul curent		3,554	2,306	2,884
Total datorii		2,209,619	2,512,319	1,886,510
CAPITAL PROPRIU				
Capital social	16	728,130	728,130	728,130
Capital de rezervă	17	21,027	19,840	18,605
Pierdere neacoperită		(249,396)	(283,994)	(325,627)
Alte rezerve		-	11,315	38,512
Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		5,695	5,034	385
Total capital propriu		505,456	480,325	460,005
Total capital propriu și datorii		2,715,075	2,992,644	2,346,515

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 15 aprilie 2022 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

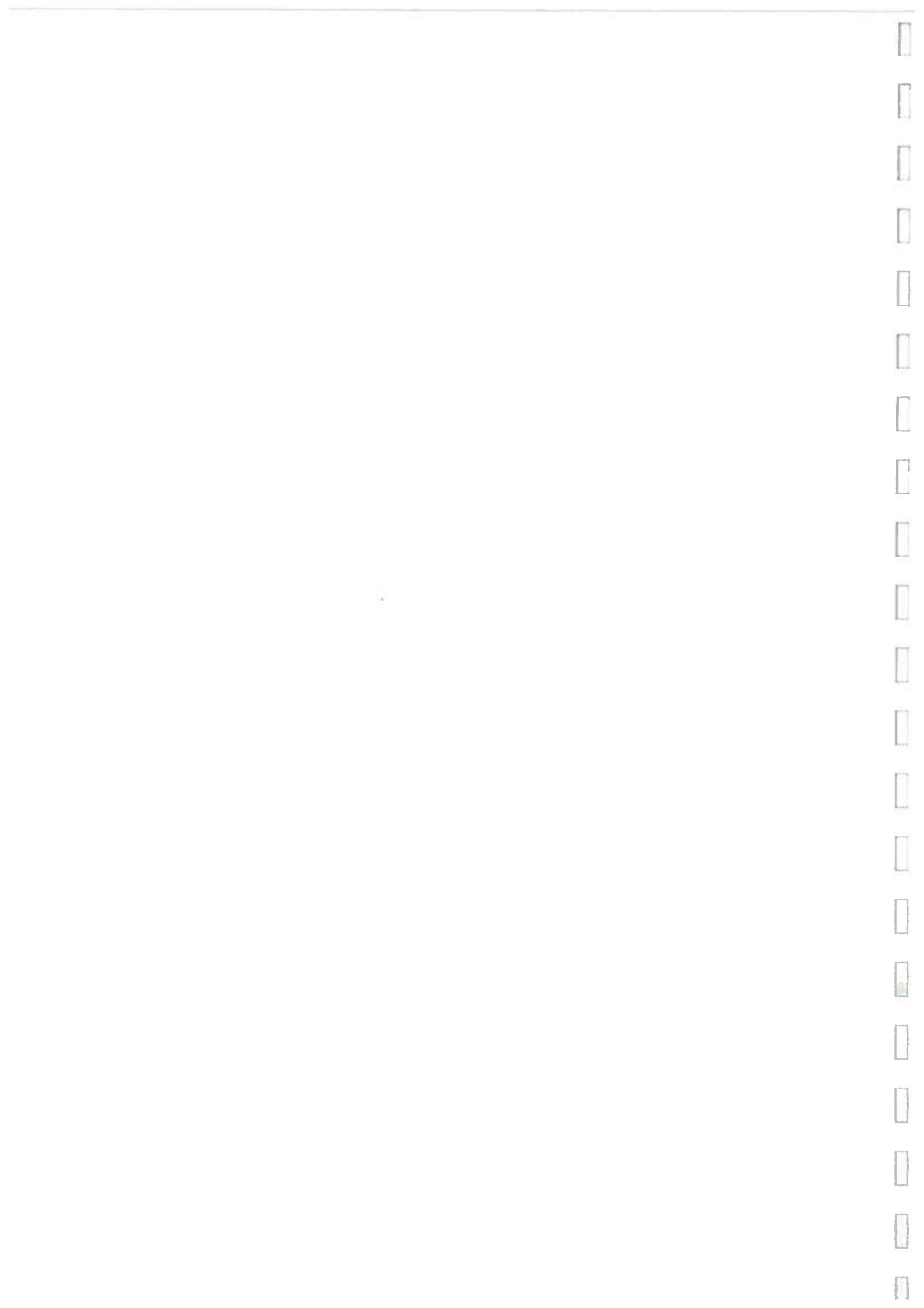
Președinte
Juan Luis Martin Ortigosa

Contabil șef
Victoria Galben

BCR Chisinau S.A. - Public

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

2021	Capital social MDL'000	Capital de rezervă MDL'000	Pierdere neacoperită MDL'000	Alte rezerve MDL'000	Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		Total MDL'000
					MDL'000	MDL'000	
Sold initial la 1 ianuarie	728,130	19,840	(261,635)	11,315	5,034		502,684
Corectare (nota 35)	-	-	(22,359)	-	-		(22,359)
Sold retratat la 1 ianuarie	728,130	19,840	(283,994)	11,315	5,034		480,325
Profit anual	-	-	24,470	-	-		24,470
Alte elemente globale	-	-	-	-	661		660
Transfer între rezerve	-	1,187	10,128	(11,315)	-		-
Sold la 31 decembrie	728,130	21,027	(249,396)	-	5,695		505,456

2020	Capital social MDL'000	Capital de rezerva MDL'000	Pierdere neacoperită MDL'000	Alte rezerve MDL'000	Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		Total MDL'000
					MDL'000	MDL'000	
Sold initial la 1 ianuarie	728,130	18,605	(311,334)	38,512	385		474,298
Corectare (nota 35)	-	-	(14,293)	-	-		(14,293)
Sold retratat la 1 ianuarie	728,130	18,605	(325,627)	38,512	385		460,005
Profit anual	-	-	15,671	-	-		15,671
Alte elemente globale	-	-	-	-	4,649		4,649
Transfer între rezerve	-	1,235	25,962	(27,197)	-		-
Sold la 31 decembrie	728,130	19,840	(283,994)	11,315	5,034		480,325

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

	Note	2021 MDL'000	Retratat 2020 MDL'000
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi încasate	35	92,903	76,325
Dobânzi plătite		(29,960)	(34,115)
Încasări din comisioane	35	27,383	24,470
Plăți aferente comisioanelor	35	(10,874)	(9,131)
Venituri nete din operațiuni cu valută străină și alte venituri operaționale	35	36,994	37,023
Recuperarea creditelor Casate anterior		2,301	792
Plăți bănești privind retribuirea muncii		(43,423)	(38,391)
Plăți aferente cheltuielilor generale și administrative		(33,488)	(24,648)
Impozit pe profit plătit		(383)	(1,724)
Fluxuri de numerar din exploatare înainte de modificarea capitalului circulant		41,453	30,601
<i>(Creșterea) / reducerea activelor curente :</i>			
Credite și avansuri	35	(175,620)	(210,873)
Alte active		(1,134)	965
<i>Creșterea / (reducerea) datoriilor curente :</i>			
Datorii către bănci		(53,036)	(43,536)
Datorii către clienți și autorități publice		(307,595)	531,503
Alte datorii	35	1,448	40,367
Numerar net din / (utilizat în) activități operaționale		(494,484)	349,027
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(3,914)	(4,862)
Incasari din iesirea imobilizarilor corporale și necorporale		14	81
Incasari din active financiare disponibile pentru vanzare ajunse la scadenta		3,998,982	3,868,461
Achizitii de active financiare disponibile pentru vanzare		(3,998,300)	(3,863,795)
Incasari din titluri de stat - credite și creante ajunse la scadenta		3,654,396	2,103,863
Achizitii de titluri de stat - credite și creante		(3,650,245)	(2,104,044)
Numerar net utilizat în activități de investiții		933	(296)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare			
Încasări din alte împrumuturi		15,729	29,414
Plati din alte împrumuturi		(4,538)	(9,548)
Plati pentru leasing	35	(7,348)	(6,841)
Numerar net utilizat în activități de finanțare		3,843	13,025
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra numerarului		(666)	(1,738)
<i>Creșterea/(reducerea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar</i>		<i>(490,374)</i>	<i>360,918</i>
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		1,511,255	1,150,337
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	19	1,020,881	1,511,255

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

1. Informații generale despre Banca

Banca Comercială Română Chișinău S.A. (denumită în continuare „Banca”) a fost înființată în octombrie 1998. Banca funcționează ca o bancă comercială și de economii, oferind o gamă largă de servicii și se adresează tuturor categoriilor de clienți prin Sediul Central, două filiale și o agenție în municipiul Chișinău, o filială în Cahul și o filială în Bălți. (2019: 4 filiale și 1 agenție).

Banca Comercială Română Chisinau S.A. este 100% subsidiară a Băncii Comerciale Române S.A. Compania mamă a Băncii este Erste Group Bank AG.

La sfârșitul anului 2020 Banca deținea Licența seria A MMII nr.004471, eliberată de Banca Națională a Moldovei („BNM”), în data de 2 decembrie 2008, care permite efectuarea operațiunilor prevăzute de articolul 26 din Legea instituțiilor financiare nr.550 – XIII din 21 iulie 1995.

Banca are 96 salariați la data de 31 decembrie 2021 (90 la data de 31 decembrie 2020).

Adresa juridică a Băncii este Str. Pușkin 60/2, Chișinău, Republica Moldova.

Deoarece operațiunile Băncii nu sunt expuse la riscuri și rentabilități cu un grad semnificativ de diferențiere precum și datorită faptului că mediul legislativ, natura serviciilor, activitatea, tipologia de clienți pentru serviciile și produsele oferite, cât și metodele folosite pentru furnizarea serviciilor sunt omogene pentru toate activitățile sale, Banca operează ca un segment unic de activitate.

1.1 Mediul operațional și aspecte legate de COVID-19

Anul 2021 s-a remarcat printr-o revenire ușoară a economiei, relansarea finanțării externe, dar și printr-o criză energetică spre final de an, care va influența evoluția economică a țării în 2022.

În pofida dificultăților din 2021, economia Republicii Moldova a reușit să se stabilizeze și să înregistreze chiar și o ușoară creștere. Aceasta se datorează unui an agricol favorabil, dar și reluării, după schimbarea guvernării, a finanțării externe. Cu toate acestea, criza gazelor din toamnă a generat o creștere în lanț a prețurilor, care, după prognozele experților va continua în anul curent, fiind amplificată și o inflație de peste 15%. Efectele acestor crize vor fi resimțite cel mai mult de familiile cu venituri mici.

Pandemia de COVID-19 a continuat să afecteze economia țării și în 2021, deși cu efecte nu atât de puternice ca în 2020. Ca urmare a stabilizării situației politice și a măsurilor întreprinse de autorități, economia Republicii Moldova a reușit să se stabilizeze și să înregistreze o creștere semnificativă în 2021.

Ratele medii ale dobânzilor aferente soldului creditelor în moneda națională au înregistrat creșteri în comparație cu trimestrul precedent cu 0,12 puncte procentuale, cele aferente soldului depozitelor au înregistrat creșteri minore de 0,03 puncte procentuale. Ratele medii ale dobânzii la creditele și depozitele în valută și-au continuat trendul descrescător.

Pentru 2022 se așteaptă o creștere economică de circa 8-9%. Este o creștere temporară, fondată pe o bază mică de comparație și pe relansarea în sectorul agricol. Este clar că pentru anul curent creșterea nu va fi atât de rapidă. Pe partea negativă se simte impactul majorării prețurilor și inflația, care urmează să crească și în 2022. Aceasta este o inflație cauzată de criza gazelor, de creșterea prețurilor la materialele de construcție și la produsele alimentare, pe care Moldova le importă.

Anul 2022 se prefigurează a fi unul complicat pentru economia Republicii Moldova, care urmează să se confrunte cu creșterea inflației, prognozată la 15%, dar și mărirea prețurilor, care va afecta puternic societatea.

Rata anuală a inflației va crește rapid până în trimestrul III 2022, ulterior diminuându-se accelerat până la finele orizontului de prognoza. Rata anuală a inflației începând cu primul trimestru de prognoza va continua să se afle peste limita superioară a intervalului de variație și va reveni în interval abia în al doilea trimestru al anului viitor.

2. Politici contabile

2.1 Bazele întocmirii

Anul financiar începe la 1 ianuarie și se termină la 31 decembrie și include toate operațiunile Băncii în această perioadă.

Toți indicatori din activitatea Băncii pe parcursul anului legați de rezultatele financiare și economice sunt incluși în situațiile financiare pentru anul respectiv.

Situațiile financiare au fost pregătite pe bază de cost istoric, cu excepția investițiilor la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global și activelor financiare deținute pentru tranzacționare.

Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), valuta țării în care operează Banca, iar toate valorile sunt rotunjite până la mii cu excepția cazului când este prevăzut altfel.

Situațiile financiare sunt prezentate în baza principiului continuității activității.

Situațiile financiare sunt aprobate de către Comitetul Executiv și Consiliul de Administrație, iar aprobarea finală este făcută de către Adunarea Generală a Acționarilor. După aprobare acestea nu mai pot fi modificate.

Declarație de conformitate

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS") și interpretările lor adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate ("IASB").

2.2. Standarde noi și revizuite

Următoarele modificări ale standardelor au devenit aplicabile începând cu 1 ianuarie 2021, dar nu au avut un impact material asupra Băncii:

- Covid-19- Concesii pentru chirii – Modificări ale IFRS 16 (emis în 28 mai 2020 și aplicabil începând cu 1 iunie 2020).
- Reforma privind rata de dobândă de referință (IBOR) – faza 2, modificări ale IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 și IFRS 16 (emis în 27 august 2020 și aplicabil începând cu 1 ianuarie 2021).
- Modificări ale IFRS 4 – amânarea IFRS 9 (emis în 25 iunie 2020 și aplicabil începând cu 01 ianuarie 2023).

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative

Pentru întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară conducerea Băncii trebuie să facă estimări și presupuneri care afectează valorile raportate în situațiile financiare și notele ce le însoțesc.

2. Politici contabile (continuare)

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative (continuare)

Evaluarea SPPI

Evaluarea faptului dacă fluxurile de numerar din active financiare dau naștere unor fluxuri de numerar care sunt numai plăți de capital și de dobândă (SPPI) este supusă aplicării unor raționamente semnificative.

Aceste raționamente sunt esențiale în procesul de clasificare și evaluare IFRS 9 deoarece acestea determină dacă activul trebuie măsurat la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) sau, în funcție de evaluarea modelului de afaceri, la costul amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI).

Când se iau în considerare anumite caracteristici ale creditelor acordate de BCR Chișinău, domeniile în care judecata profesională se utilizează cel mai mult sunt următoarele: comisioanele de rambursare anticipată, împrumuturile pentru finanțarea proiectelor și testul de referință pentru creditele cu caracteristici de neconcordanță a ratei dobânzii.

Analiza faptului dacă comisioanele de rambursare anticipată aplicate creditelor pot fi considerate drept o compensație rezonabilă se bazează pe compararea nivelului comisioanelor cu costurile economice suportate de Banca la încetarea anticipată.

În aceste scopuri, BCR Chișinău utilizează un test cantitativ în care costurile se referă la marja de dobândă pierdută și la diferența de dobândă pierdută ca urmare a scaderii ratelor de dobândă la încetarea anticipată sau la rambursarea anticipată.

Evaluarea este efectuată în mod normal la nivelul portofoliului. Adecvarea comisioanelor poate fi, de asemenea, justificată pe o bază calitativă, cum ar fi practica comună a pieței cu privire la comisioanele de plată în avans și acceptarea acestora de către autorități.

În ceea ce privește creditele pentru finanțarea proiectelor, BCR Chișinău analizează dacă acestea reprezintă acorduri de creditare de bază, mai degrabă decât investiții în proiectele finanțate. În acest sens sunt luate în considerare ratingul creditului, nivelul de garantare, garanțiile existente și gradul de finanțare a capitalului propriu al proiectelor finanțate.

Neconcordanțele dobânzilor se referă în principal la contractele cu rată variabilă pentru care rata de bază dobânzii este reevaluată contractual pe baza valorii din trecut.

În acest scop, BCR Chișinău a dezvoltat ceea ce se numește „test de referință” pentru a evalua dacă caracteristica de neconcordanță a dobânzii ar putea avea ca rezultat fluxuri contractuale (nominale) de numerar care sunt semnificativ diferite de tranzacțiile de referință.

Pe lângă caracteristicile de neconcordanță a dobânzii, termenii acestui acord de referință corespund activului din test (adică dacă frecvența de resetare a ratei variabile de dobândă este de 3 luni, atunci rata variabilă ar fi Euribor la 3 luni și/sau dacă nu există un decalaj în fixarea ratei variabile).

Pentru activele ce prezintă neconcordanță a dobânzilor rezultate numai din ratele anterioare medii (adică nu există neconcordanțe ce rezultă dintr-un interval diferit de frecvență de resetare), conformitatea cu SPPI este considerată îndeplinită pe baza unei evaluări calitative, în cazul în care intervalul dintre fixarea ratei și începutul perioadei de dobândă nu depășește o lună.

Testarea de referință cantitativă se realizează la recunoașterea inițială a tranzacției și compară valoarea actualizată a creditului inițial cu valoarea actualizată a creditului de referință.

Pragul de semnificație cantitativă este stabilit la 5%. Dacă pragul de semnificație este încălcat, testul de referință nu este aprobat, iar activul financiar trebuie evaluat la valoarea justă prin profit sau pierdere.

2. Politici contabile (continuare)

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative (continuare)

Analiza modelului de afaceri

Pentru fiecare activ financiar care a trecut testul SPPI, la recunoasterea initiala, BCR Chisinau trebuie sa evalueze daca acesta face parte dintr-un model de afaceri unde activele sunt detinute pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale, detinute pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale si pentru a vinde activele, sau sunt detinute in alte modele de afaceri.

In consecinta, aspectul critic in diferentierea modelelor de afaceri este frecventa si importanta vanzarilor de active in modelul de afaceri respectiv. Deoarece alocarea de active pentru modelele de afaceri se bazeaza pe evaluarea initiala, se poate intampla ca in perioadele ulterioare fluxurile de numerar sa fie realizate diferit decat se asteptau initial si o metoda diferita de masurare poate parea a fi adecvata.

In conformitate cu IFRS 9, astfel de modificari ulterioare nu conduc, in general, la reclasificari sau corectii de erori in perioada anterioara in ceea ce priveste activele financiare existente.

Cu toate acestea, noile informatii privind modul in care se realizeaza fluxurile de numerar pot indica faptul ca modelul de afaceri si, prin urmare, metoda de masurare se schimba pentru activele financiare nou-achizitionate sau recent generate. Modelul este stabil, se schimbă rar și este corelat cu strategia BCR Chisinau.

In cadrul BCR Chisinau, vanzarile datorate cresterii riscului de credit, vanzarile apropiate de maturitatea activelor, vanzarile mai putin frecvente declansate de un eveniment non-recurent (cum ar fi schimbarile normative sau fiscale, reorganizarea interna majora, criza severa a lichiditatilor, etc.) sunt considerate ca nu contrazic modelul de afaceri al fluxurilor de numerar detinute pentru a colecta.

Alte tipuri de vanzari efectuate in modelul de afaceri „detinut pentru a colecta” sunt evaluate retrospectiv, iar daca depasesc anumite praguri cantitative sau ori de cate ori se considera necesar in ceea ce priveste noile asteptari, BCR Chisinau efectueaza un test prospectiv.

Daca rezultatul a fost ca valoarea contabila a activelor care se estimeaza ca vor fi vandute peste durata de viata asteptata a portofoliului curent de modele de afaceri, din alte motive decat cele de mai sus, depaseste 10% din valoarea contabila a portofoliului, orice noi achizitii sau emiteri de active ar fi clasificate intr-un model de afaceri diferit.

Valoarea justa a instrumentelor financiare

Daca valorile juste ale activelor financiare si datoriilor financiare inregistrate in bilant nu pot fi obtinute de pe pietele active, ele sunt determinate utilizand o gama variata de tehnici de evaluare care includ utilizarea modelelor matematice. Valorile introduse in aceste modele sunt luate de pe pietele existente atunci cand este posibil, dar atunci cand acest lucru nu este posibil, este nevoie de un anume tip de rationament pentru a stabili valorile juste. Prezentarile referitoare la modelele de evaluare, ierarhia valorii juste, valoarea justa a instrumentelor financiare si analiza de senzitivitate pentru instrumentele financiare de nivel 3 sunt descrise in Nota 30 „Valoarea justa a activelor si datoriilor financiare”.

2. Politici contabile (continuare)

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative (continuare)

Pierderi din deprecierea instrumentelor financiare

Modelul de depreciere a pierderilor de credit așteptate este un model bazat pe raționament, deoarece necesită evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și măsurarea pierderilor de credit așteptate fără instrucțiuni detaliate. În ceea ce privește creșterea semnificativă a riscului de credit, BCR Chișinău a stabilit reguli specifice de evaluare constând în informații calitative și praguri cantitative. O altă zonă de complexitate se referă la stabilirea grupurilor de active similare atunci când deteriorarea riscului de credit trebuie evaluată colectiv înainte ca informațiile specifice să fie disponibile la nivel individual. Evaluarea pierderilor de credit așteptate implică modele complexe bazate pe date statistice ale probabilităților de nerambursare și rate de pierdere în caz de neplata, pe extrapolarea informației în cazul observațiilor insuficiente, pe estimări individuale ale fluxurilor de trezorerie viitoare și probabilități ale diferitelor scenarii, inclusiv informații prospective. În plus, durata de viață a instrumentelor trebuie modelată din punct de vedere al posibilităților de rambursare anticipată și de comportamentul facilităților de credit revolving.

Pierderile din deprecierea creditelor sunt prezentate în detaliu în Nota 24.

a. IFRS 9 Instrumente financiare

AC – cost amortizat;

FV – valoare justă;

FVOCI – active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;

FVTPL – active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere;

ECL – pierdere din credit așteptată;

L&R – credite și creanțe;

SOCE – situația modificărilor în capitalurile proprii;

OCI – alte elemente ale rezultatului global;

POCI - activele financiare depreciate achiziționate sau produse;

CLA – depreciere cumulată;

EIR – rata efectivă a dobânzii;

SPPI - plăți unice ale principalului și dobânzii.

b. Instrumente financiare

Un instrument financiar este orice contract ce generează simultan un activ financiar pentru o entitate și o datorie financiară sau un instrument de capitaluri proprii pentru contrapartida. În conformitate cu IFRS 9, toate activele și datoriile financiare - care includ și instrumente financiare derivate - trebuie să fie recunoscute în bilanț și evaluate în conformitate cu categoriile atribuite.

2. Politici contabile (continuare)

c. Recunoasterea și evaluarea inițială

i. Recunoasterea inițială

Instrumentele financiare sunt recunoscute inițial atunci când Banca devine o parte a prevederilor contractuale ale instrumentului. Cumpararea și vânzarea a activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, care este data la care un activ este transferat.

ii. Evaluarea inițială

Instrumentele financiare sunt evaluate inițial la valoarea lor justă, inclusiv costurile de tranzacționare (cu excepția instrumentelor financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, pentru care costurile de tranzacționare sunt recunoscute direct în contul de profit sau pierdere). În majoritatea cazurilor, valoarea justă la recunoasterea inițială este egală cu prețul tranzacției, adică prețul transferat pentru a emite sau a achiziționa un activ financiar sau prețul primit pentru a emite sau a suporta o datorie financiară.

d. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare

În conformitate cu IFRS 9, clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare depind de următoarele două criterii:

- modelul de afaceri pentru administrarea activelor financiare - evaluarea se concentrează pe faptul că activul financiar este parte a unui portofoliu în care activele sunt deținute cu scopul fie de a colecta fluxuri de numerar contractuale, fie atât de a colecta fluxurile de numerar contractuale cât și de a vinde activele financiare, fie sunt deținute conform altor modele de afaceri.
- caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale ale activului financiar - evaluarea se concentrează pe identificarea dacă termenii contractuali ai activului financiar dau naștere unor fluxuri de numerar care reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (SPPI).

i. Active financiare la cost amortizat

Activele financiare sunt evaluate la costul amortizat dacă sunt deținute într-un model de afaceri al cărui obiectiv este de a colecta fluxurile de numerar contractuale, iar fluxurile contractuale de numerar sunt SPPI.

În bilanț, aceste active sunt înregistrate la costul amortizat, adică valoarea contabilă brută, diminuată cu ajustările pentru depreciere. Acestea sunt prezentate la linia "Active financiare la cost amortizat – credite și avansuri", "Active financiare la cost amortizat – titluri și creanțe", "Alte active" și "Numerar și echivalente de numerar". Soldurile de numerar includ numai creanțele (depozitele) față de băncile centrale și instituțiile de credit care sunt rambursabile la cerere. Rambursabil la cerere înseamnă că pot fi retrase în orice moment sau cu un termen de notificare de numai o zi lucrătoare sau 24 de ore. Rezervele minime obligatorii sunt, de asemenea, prezentate în acest capitol.

Veniturile din dobânzi aferente acestor active sunt calculate utilizând metoda ratei efective a dobânzii și sunt incluse în linia "venituri nete din dobânzi" din situația contului de profit sau pierdere. Castigurile sau pierderile din depreciere sunt incluse în linia "Castiguri sau pierderi din deprecierea instrumentelor financiare".

În BCR Chișinău, activele financiare la cost amortizat reprezintă cea mai mare categorie, care include: creditele acordate clienților, activitățile de creditare interbancară (inclusiv acordurile de răscumpărare), depozitele la băncile centrale, sumele în curs de decontare, creanțele comerciale și alte creanțe. Creanțele din factoring reprezintă principalul element din poziția "Alte active". Factoringul cu recurs este inițial recunoscut față de aderent la data la care contractul intră în vigoare (de obicei la data semnării contractului).

În cazul factoringului fără recurs activele aferente sunt recunoscute față de debitorii finali la data la care Banca dobândește de la vânzător dreptul de a colecta de la debitorii finali fluxurile de trezorerie contractuale ale facturilor aferente (de obicei data a unei plăți anticipate solicitate de vânzător).

2. Politici contabile (continuare)

d. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare în conformitate cu IFRS 9 (continuare)

În ceea ce privește calendarul și valoarea recunoașterii veniturilor, cerințele IFRS 15 se aplică în cazul tuturor taxelor legate de factoringul fără recurs și în cazul taxelor derivate din factoringul cu recurs care nu fac parte din rata efectivă a dobânzii.

Modificările contractuale și evenimentele de derecunoaștere nu sunt considerate aplicabile în cazul activelor de factoring.

Investitiile în titluri de datorie evaluate la costul amortizat pot fi achiziționate în scopuri de business diferite (cum ar fi îndeplinirea cerințelor de risc de lichiditate internă/externă și plasarea eficientă a surplusului de lichiditate structurală, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare cu alte activități de îmbunătățire a randamentului). Principala caracteristică este că nu sunt așteptate vânzări frecvente și semnificative a unor astfel de titluri.

Metoda ratei efective a dobânzii („EIR”) este utilizată pentru recunoașterea veniturilor din dobânzi și a cheltuielilor cu dobânzile. Venitul din dobânzi se calculează astfel:

- EIR aplicat la valoarea contabilă brută a activelor financiare care nu sunt depreciate (Stadiul 1 și Stadiul 2, a se vedea partea “Deprecierea instrumentelor financiare”);
- EIR aplicat costului amortizat pentru activele financiare depreciate (Stadiul 3, a se vedea “Deprecierea instrumentelor financiare”); și
- EIR ajustat la riscul de credit aplicat la costul amortizat pentru activele financiare POCI.

ii. Activele financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Titlurile de datorie sunt evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI), în cazul în care fluxurile lor de numerar contractuale sunt conforme cu SPPI și sunt deținute în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este atins atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea activelor. În bilanț, acestea sunt incluse ca “Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”.

Venitul din dobânzi din aceste active se calculează folosind metoda ratei dobânzii efective și este inclus în linia “Venit net din dobânzi” în situația contului de profit sau pierdere. Castigurile și pierderile din depreciere sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere în randul “Pierdere netă din deprecierea instrumentelor financiare”. Ca rezultat, impactul evaluării recunoscut în profit sau pierdere este același ca și pentru activele financiare evaluate la costul amortizat.

Diferența dintre valoarea justă la care activele sunt contabilizate în bilanț și componenta de cost amortizat este recunoscută ca elemente ale rezultatului global („OCI”) acumulată în capitalurile proprii, în linia “Rezerva de valoare justă” în situația modificărilor capitalurilor proprii. Modificarea pentru perioada respectivă este înregistrată ca OCI în situația rezultatului global în linia “Instrumente de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”.

Titlurile de datorie care aparțin acestei categorii sunt subiect ale cerințelor de depreciere conform standardului (IFRS 9.5.5.1), iar deprecierea acestora se calculează luând în considerare pierderile așteptate în următorul an sau pe durata vieții, în funcție de stadiul în care activul este desemnat. Cu toate acestea, pierderea din depreciere este recunoscută în rezultatul global și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar. Valoarea pierderii din depreciere este recunoscută în contul de profit sau pierdere în poziția dedicată acestui tip de instrument. Deprecierea cumulată din linia CLA a rezultatului global implică o creștere a rezervelor de valoare justă deoarece reprezintă contravaloarea sumelor înregistrate deja în contul de profit sau pierdere. Această înregistrare contabilă a deprecierei nu reprezintă o reclasificare (reciclare) din rezultatul global în contul de profit sau pierdere.

2. Politici contabile (continuare)

d. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare în conformitate cu IFRS 9 (continuare)

Atunci când titlul de datorie este derecunoscut, suma acumulată anterior în OCI este reclasificată în contul de profit sau pierdere și raportată la linia “Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea instrumentelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere”.

Titlurile de datorie evaluate la FVOCI fac parte din modelul de afaceri “deținute pentru a colecta și vinde”. În mod similar cu instrumentele de datorie, activele evaluate la cost amortizat se referă la diferite obiective ale afacerii, cum ar fi îndeplinirea cerințelor privind riscul de lichiditate internă/externă și plasarea eficientă a excedentului structural de lichiditate, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare sau altor activități de îmbunătățire a randamentului.

Caracteristica comună a investițiilor în instrumentele de datorie FVOCI constă în faptul că optimizarea randamentelor prin vânzarea lor este esențială pentru atingerea obiectivelor de afaceri. Vânzarile sunt efectuate pentru a optimiza poziția de lichiditate sau pentru a realiza castigurile sau pierderile din valoarea justă. Ca urmare, obiectivele de afaceri sunt atinse atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea titlurilor.

Castigurile sau pierderile cumulate sunt incluse în “Rezervele valorii juste” în situația modificărilor capitalurilor proprii. Suma recunoscută în OCI nu este reclasificată niciodată în profit sau pierdere. Dividendele primite din aceste investiții sunt înregistrate în linia “Venituri din dividende” din situația contului de profit sau pierdere. În bilanț, activele financiare evaluate la valoarea justă prin OCI sunt incluse ca “Instrumente de capital” în linia “Active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”.

iii. Active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Există mai multe motive pentru atribuirea categoriei de evaluare a valorii juste prin profit sau pierdere („FVPL”) categoriei de evaluare a activelor financiare.

Activele financiare a căror fluxuri de numerar contractuale nu sunt considerate SPPI sunt măsurate automat la FVPL.

O altă modalitate de măsurare a FVPL se referă la activele financiare care fac parte din modelele de afaceri reziduale, adică nici nu sunt pastrate pentru colectarea fluxurilor de numerar contractuale sau pentru vinderea lor. În general, se așteaptă ca aceste active financiare să fie vândute înainte de scadența sau sunt evaluate din perspectiva de performanță de afaceri la valoarea justă.

e. Clasificarea și măsurarea ulterioară a datoriilor financiare

Datoriile financiare sunt clasificate ca fiind evaluate la costul amortizat, cu excepția cazului în care sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

i. Datorii financiare la cost amortizat

Pentru prezentarea acestora în bilanț se utilizează linia “Datorii financiare evaluate la cost amortizat”. Datoriile sunt prezentate cu următoarele subdiviziuni: “Datorii către bănci”, “Datorii către clienți”, “Alte împrumuturi” și “Alte datorii”.

Cheltuielile cu dobândă suportate sunt raportate în linia “Venituri nete din dobânzi” în situația contului de profit sau pierdere. Castigurile și pierderile din derecunoaștere (în principal rascumpărare) sunt înregistrate în poziția “Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea instrumentelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere”.

2. Politici contabile (continuare)

e. Clasificarea și măsurarea ulterioară a datoriilor financiare (continuare)

ii. Datorii financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Datoriile financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) constau în datorii financiare deținute pentru tranzacționare și datorii financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL). Banca nu a declarat nicio datorie financiară la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

Castigurile sau pierderile din datoriile financiare deținute pentru tranzacționare se înregistrează la randul "Rezultatul net din tranzacționare" în contul de profit sau pierdere.

f. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9

Banca recunoaște ajustări pentru pierderi aferente deprecierei instrumentelor financiare de datorie, altele decât cele evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) și expuneri care sunt evaluate la cost amortizat (AC) sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și include, printre altele, titluri de creanță, alte depozite la vedere, credite și avansuri, precum și leasing financiar și creanțe comerciale. Provizioanele pentru angajamentele de creditare și pentru garanțiile financiare se calculează dacă îndeplinesc definițiile aplicabile IFRS 9. Deprecierea se bazează pe pierderile așteptate din creditare a caror măsurare reflectă:

- o valoare imparțială și ponderată cu probabilități, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile;
- valoarea în timp a banilor; și
- informații rezonabile și justificabile care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimente trecute, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.

Valoarea pierderii din depreciere este recunoscută ca o ajustare pentru pierdere. În scopul măsurării valorii pierderilor preconizate din creditare și recunoașterea venitului din dobânzi, Banca face distincția între cele trei stadii ale deprecierei.

Conform IFRS 9 se utilizează următoarele definiții ale pierderii din deprecierea creditelor:

- pierderea din deprecierea creditelor pe toată durata de viață - pierderea din deprecierea creditelor care apare ca urmare a tuturor evenimentelor de default posibil să apară pe durata de viață a instrumentelor financiare.
- pierderea din deprecierea așteptată pe perioada a 12 luni - perioada din deprecierea creditelor care reprezintă pierderea din deprecierea așteptată a unui instrument financiar posibil să apară în următoarele 12 luni de la data raportării.

Abordarea bazată pe 3 stadii se aplică instrumentelor financiare care intră sub incidența cerințelor privind deprecierea IFRS 9 și care nu sunt clasificate ca fiind depreciate la data cumpărării sau originării (POCI), care reprezintă o categorie separată. În funcție de statutul de depreciere și de evaluarea evoluției riscului de credit, aceste instrumente financiare sunt atribuite în unul din cele trei stadii.

Stadiul 1 se referă la instrumentele financiare pentru care nu există creștere semnificativă a riscului de credit înregistrată de la recunoașterea inițială. Deprecierea este recunoscută în pierderea din deprecierea creditelor așteptată pe perioada a 12 luni. Venitul din dobânzi este recunoscut prin rata efectivă a dobânzii aplicată la valoarea brută contabilă a activului financiar.

Dacă se identifică o creștere semnificativă a riscului de credit (SICR) de la recunoașterea inițială, instrumentul financiar este transferat în Stadiul 2, dar nu este încă considerat a fi depreciat. Deprecierea este măsurată în valoarea pierderii preconizate din creditare pe parcursul duratei de viață. Venitul din dobânzi este calculat folosind metoda ratei efective a dobânzii aplicată valorii contabile brute a activului financiar.

2. Politici contabile (continuare)

f. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9 (continuare)

Activele financiare în Stadiul 3 sunt depreciate. Un instrument financiar devine depreciat atunci când clientul intra în default. Definiția default-ului aplicată în Banca a fost dezvoltată în conformitate cu definiția utilizată la nivelul Grupului BCR. Definiția reflectă regulile pentru contaminarea la nivelul grupurilor de clienți aflați în legătură și clarifică conceptul de default tehnic. Banca aplică în general o abordare la nivel de client în procesul de aplicare a definiției de default, ceea ce duce la o depreciere a tuturor expunerilor, chiar dacă default-ul a fost aplicat la nivelul unei sau a catorva conturi/contracte ale clientului respectiv ("efect de contaminare"). Pe de altă parte, ieșirea din default presupune ca expunerea totală încetează să mai fie depreciată. Deprecierea pentru astfel de active financiare este măsurată în valoarea pierderii preconizate din creditare pe durata de viață. Venitul din dobânzi este recunoscut prin aplicarea EIR la costul amortizat (i.e. valoarea contabilă netă) a activului financiar.

Din perspectiva bilanțului, dobânda este acumulată pe baza valorii contabile brute a activelor financiare. Diferența dintre dobânda acumulată și veniturile din dobânzi recunoscute se reflectă în bilanț în Active financiare la cost amortizat reducând valoarea acestora prin contul de depreciere (fără a afecta contul de profit sau pierdere poziția pierdere netă din depreciere).

Ajustările pentru pierdere diminuează valoarea activelor, adică pentru activele financiare măsurate la cost amortizat, valoarea netă contabilă a activului financiar prezentat în bilanț este diferența dintre valoarea contabilă brută și deprecierea cumulată. Cu toate acestea, pentru activele financiare măsurate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global, ajustările pentru pierdere sunt recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global, în special în "Rezerve de valoare justă" în situația modificărilor capitalurilor proprii și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar.

Pentru activele financiare ce sunt depreciate la recunoașterea inițială (activele financiare depreciate achiziționate sau produse – POCI) pierderile de credit anticipate pe durata de viață sunt reflectate inițial în rata efectivă a dobânzii ajustată la credite. Ca urmare, nu se recunoaște nici o ajustare de pierdere la început.

În consecință, doar modificările negative ale pierderilor de credit preconizate după recunoașterea inițială sunt recunoscute drept ajustări de depreciere, în timp ce modificările favorabile sunt recunoscute ca și castiguri din depreciere crescând valoarea contabilă brută a activelor financiare POCI.

Ajustările pentru pierdere aferente angajamentelor de creditare și garanțiilor financiare sunt prezentate în bilanț la linia "Provizioane". În cazul liniilor de credit angajante, deprecierea se calculează separat pentru partea netrasă.

În contul de profit sau pierdere, pierderile din depreciere și reversarea acestora (castigurile) pentru toate instrumentele financiare sunt prezentate la linia "Pierdere netă din deprecierea instrumentelor financiare". Informații referitoare la deprecierea activelor financiare sunt prezentate în Nota 24.

g. Derecunoașterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale

i. Derecunoașterea instrumentelor financiare

Un activ financiar (sau, când este posibil, o parte dintr-un activ financiar sau o parte dintr-un grup similar de active financiare) este derecunoscut atunci când:

- Expiră drepturile contractuale de a primi fluxuri de numerar; sau
- Banca a transferat drepturile sale de a primi fluxuri de numerar provenite din activ sau și-a asumat obligația de a plăti fluxurile de numerar primite în întregime, fără o întârziere semnificativă către o terță parte, printr-o înțelegere de tip "pass through";

și de asemenea:

- A transferat majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului său;

2. Politici contabile (continuare)

g. Derecunoasterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale (continuare)

- Nu a transferat, nici reținut majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului dar a transferat controlul asupra activului.

Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și prețul primit este prezentată în Contul de profit sau pierdere pe linia “Castiguri/pierderi din derecunoasterea activelor financiare măsurate la cost amortizat”, sau, pentru titlurile de datorie măsurate prin alte elemente ale rezultatului global pe linia “Alte castiguri/pierderi din derecunoasterea activelor financiare care nu sunt măsurate la valoare justă prin profit sau pierdere”.

Pentru activele financiare măsurate la FVPL, castigurile sau pierderile din derecunoastere sunt recunoscute împreună cu rezultatul măsurării în linia “Rezultat net din tranzacționare” sau “Castiguri/pierderi din instrumente financiare măsurate la valoare justă prin profit sau pierdere”.

ii. Criteriile de derecunoastere în funcție de modificările contractuale ale activelor financiare

În cursul normal de desfășurare a activității de creditare și în acord cu respectivi debitori, Banca poate renegocia sau modifica anumite termene și condiții ale contractelor. Acest lucru poate implica renegocieri comerciale sau modificări contractuale având ca scop reducerea sau prevenirea dificultăților financiare ale împrumutatului.

În scopul captării substanței economice și a efectului financiar al unor modificări contractuale de acest tip, Banca a elaborat un set de criterii pentru a evalua dacă termenii modificați sunt substanțial diferiți de cei inițiali.

Modificările contractuale substanțiale duc la derecunoasterea activului financiar original și recunoasterea activului financiar modificat ca un nou instrument financiar. Aceste modificări includ următoarele evenimente:

- schimbarea debitorului (doar dacă nu este o schimbare formală cum ar fi schimbarea numelui);
- schimbarea valutei contractului (doar dacă modificarea nu rezultă din exercitarea unei opțiuni încorporate în contractul original cu condiții agreeate anterior de modificare, sau dacă noua valută este la fel cu cea originală);
- introducerea unei caracteristici contractuale Non-SPPI (doar dacă nu sunt introduse cu scopul de a îmbunătăți recuperările de la debitori prin acordarea unor concesiuni pentru a-i ajuta să-și revină din dificultăți financiare);
- eliminarea unei caracteristici contractuale Non-SPPI.

Unele criterii de derecunoastere fac distincția dacă modificările contractuale se aplică debitorilor care înfruntă dificultăți financiare. Aplicarea anumitor modificări debitorilor cu dificultăți financiare nu sunt considerate substanțiale deoarece ei sunt oferați pentru o nouă rescadentare adaptată condițiilor lor financiare în scopul de a îmbunătăți posibilitatea băncii de recuperare a creditelor acordate.

Pe de altă parte, aceleași modificări contractuale aplicate debitorilor performanți pot fi considerate ca fiind destul de importante încât să garanteze derecunoasterea, după cum este detaliat în continuare.

Din această perspectivă, următoarele criterii determină derecunoasterea cu excepția cazului în care sunt considerate măsuri de restructurare, sunt aplicate clienților în default sau declanșează default-ul:

- graficul de rambursare s-a modificat astfel încât durata rămasă ponderată până la scadența activelor să fie modificată cu mai mult de 100% și nu mai mică de doi ani în comparație cu activul inițial;
- modificarea calendarului/valorii fluxurilor de numerar contractuale care determină ca valoarea actualizată a fluxurilor de numerar modificate (actualizate la rata efectivă a dobânzii înainte de modificare) să fie diferită cu mai mult de 10% din valoarea contabilă brută a activului imediat înainte de modificare (evaluarea cumulată ținând cont de toate modificările care au avut loc în ultimele douăsprezece luni);

2. Politici contabile (continuare)

g. Derecunoasterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale (continuare)

- renegocierea comerciale inițiate de un debitor care caută condiții mai bune ca o alternativă la refinanțare, în timp ce există o opțiune de plată anticipată/rambursare anticipată și o piață de refinanțare suficient de competitivă. Aceasta declanșare de derecunoaștere se aplică rar la creditele din Stadiul 2 și niciodată în Stadiul 3.

În cazul în care modificările contractuale care se califică drept măsuri de restructurare sunt aplicate clienților aflați în imposibilitate de rambursare sau factorii declanșatori de default sunt atât de semnificativi încât se califică ca o stingere a drepturilor contractuale originale, ele determină derecunoașterea. Exemple de astfel de modificări sunt:

- un nou acord cu termeni semnificativi diferiți ca parte a restructurării, prin care se suspendă drepturile asupra activelor inițiale;
- consolidarea creditelor multiple originale într-unul singur, cu termeni substanțial diferiți;
- transformarea unui credit revolving în non-revolving.

Modificările contractuale care duc la derecunoașterea activelor originale conduc la recunoașterea inițială a noilor active financiare. În cazul în care debitorul este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă duce la neîndeplinirea obligațiilor, atunci noul activ va fi tratat ca și POCI. Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și valoarea justă inițială a noului activ POCI este prezentată în situația contului de profit sau pierdere în linia “Castiguri și pierderi din deprecierea instrumentelor financiare”.

În cazul în care debitorul nu este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă nu duce la neîndeplinirea obligațiilor, noul activ recunoscut după derecunoașterea activului inițial va fi în Stadiul 1. Pentru creditele evaluate la cost amortizat, soldul neamortizat al comisioanelor de acordare și al costurilor tranzacției considerate în rata efectivă a dobânzii, este prezentat în linia “Venit net din dobânzi” la data derecunoașterii.

Reluarea pe venituri a ajustărilor pentru pierderi din credit aferente activului inițial la data acestei modificări semnificative, precum și ajustările pentru pierderi din credit recunoscute pentru noul activ sunt prezentate în poziția “Rezultat net din deprecierea instrumentelor financiare”.

Pentru activele financiare măsurate la FVPL, indiferent dacă acestea se află în situație de neîndeplinire a obligațiilor (default), castigurile și pierderile din derecunoaștere sunt incluse în aceleași poziții din contul de profit sau pierdere ca și rezultatul evaluărilor lor, adică în linia “Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere”. Pentru active financiare care nu sunt evaluate la FVPL și sunt subiect al modificărilor contractuale, dar care nu generează o derecunoaștere valoarea contabilă brută a activului se ajustează în contrapartidă cu recunoașterea unei modificări (castig sau pierdere) în contul de profit sau pierdere.

Castigurile sau pierderile din modificare sunt egale cu diferența dintre valoarea contabilă brută înainte de modificare și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar în baza termenilor modificați, actualizați cu rata efectivă inițială a dobânzii.

În contul de profit sau pierdere, castigul sau pierderea de modificare sunt prezentate în linia “Venit net din dobânzi” în cazul în care modificarea se referă la activele financiare din Stadiul 1. Pentru activele financiare din Stadiile 2 și 3 și activele financiare POCI, castigul sau pierderea de modificare este prezentat în linia “Rezultatul din deprecierea instrumentelor financiare”.

2. Politici contabile (continuare)

g. Derecunoasterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale (continuare)

iii. Derecunoasterea datoriilor financiare

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația datorată este achitată, anulată sau expiră. Acest lucru apare în mod normal atunci când datoria este rambursată sau răscumpărată.

În contul de profit sau pierdere, diferența dintre valoarea contabilă a datoriei financiare derecunoscute și valoarea plătită este prezentată în linia “Alte castiguri / pierderi din instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere” (în perioada comparativă, “Castigurile / pierderile din activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere net”), “Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere” și “Rezultatul net din tranzacționare” în funcție de modalitatea de evaluare a datoriei financiare derecunoscute.

h. Conversia valutei străine

Tranzacțiile în valută sunt înregistrate la cursul de schimb de la data tranzacției. La data bilanțului, activele și datoriile monetare denominate în valută sunt convertite folosind cursul de schimb de închidere stabilit de BNM.

Ratele de schimb la sfârșitul anului și ratele medii pe an au fost:

	2021		2020	
	USD	Euro	USD	Euro
Media perioadei	17.6816	20.9255	17.3201	19.7436
Finele anului	17.7452	20.0938	17.2146	21.1266

Diferențele de curs care provin din decontarea tranzacțiilor la cursuri diferite de cele de la data tranzacției, precum și diferențele de curs valutar nerealizate din active și datorii monetare în valută străină nesoluționate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

i. Conturi curente și depozite la bănci

Acestea sunt prezentate la costul amortizat, minus provizioanele pentru depreciere.

j. Unwinding

Unwinding-ul este calculat ca diferența între valoarea prezentă netă, calculată pentru două momente de timp consecutive a fluxurilor de numerar estimate. Pentru a calcula valoarea prezentă netă pentru două momente diferite de timp, principala ipoteză este ca estimările privind fluxurile de numerar rămân neschimbate.

La data recunoașterii provizionului aferent unei expuneri extrabilanțiere, valoarea sa de înregistrare este inferioară valorii nominale a pierderilor nete așteptate, ca urmare a aplicării unei rate de actualizare adecvate, pentru intervalele de timp până la datele estimate ale fluxurilor de numerar aferente, respectiv, data estimată a ieșirii de numerar aferentă materializării expunerii extrabilanțiere prin conversie în creanța bilanțieră și datele estimate ulterioare ale recuperărilor așteptate acelei creanțe.

Ulterior, pe parcursul intervalului de timp până la data estimată a conversiei în creanța bilanțieră, valoarea actualizată a obligației astfel constituite se va ajusta în mod sistematic, prin înregistrarea unei cheltuieli financiare la nivelul creșterii valorii actualizate a obligației pe măsura apropierii datei estimate a materializării prin ieșire de numerar și conversie în creanță.

2. Politici contabile (continuare)

k. Creditele renegociate

Când este posibil Banca încearcă să restructureze creditele, decât să ia în posesie gajul. Aceasta poate implica extinderea graficului de plată și renegocierea condițiilor de creditare. Odată ce au fost renegociate condițiile de creditare, orice depreciere este determinată prin utilizarea ratei efective a dobânzii (EIR) originală, care a fost calculată până la modificarea termenilor, iar creditul nu mai este considerat restant. Conducerea Băncii revizuieste în mod continuu creditele renegociate pentru a se asigura că toate cerințele sunt respectate și plățile ulterioare vor avea loc. Creditele continuă să fie obiectul unei evaluări individuale sau colective a deprecierii, calculată cu ajutorul ratei efective a dobânzii (EIR) originale a creditului.

l. Credite și avansuri acordate clienților

Creditele acordate de către Bancă reprezintă credite la care fondurile sunt remise direct debitorului și sunt recunoscute în bilanț atunci când fondurile sunt puse la dispoziția debitorilor. Aceste credite sunt recunoscute inițial la valoarea justă a fondurilor acordate, și sunt ulterior evaluate la costul amortizat folosind metoda ratei efective a dobânzii.

Banca prezintă informația referitor la portofoliul de credit și provizioanele pentru deprecierea creditelor în baza următoarei clasificări a clienților:

- credite corporat
- credite întreprinderi micro
- credite garantate
- credite negarantate
- credite ipotecare

m. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea cumulată și pierderile din deprecierea valorii.

Cheltuielile de reparație și întreținere sunt incluse în cheltuieli operaționale la momentul apariției. Investițiile ulterioare aferente imobilizărilor corporale sunt recunoscute ca active doar atunci când investiția îmbunătățește condiția activului peste valoarea estimată inițial.

Acolo unde valoarea de bilanț a unui activ este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată, activul este depreciat la valoarea recuperabilă. Câștigurile și pierderile din vânzarea imobilizărilor corporale sunt determinate prin referință la valoarea de bilanț și sunt înregistrate ca venituri sau cheltuieli.

Uzura este calculată prin metoda amortizării liniare pe toată durata de funcționare utilă estimată a activului conform tabelului următor:

n. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale sunt calculate la valoarea de achiziție minus amortizarea. Cheltuielile următoare sunt capitalizate în cazul când acestea vor spori durata de funcționare utilă sau fluxul de beneficii următoare legate de aceste active. Alte cheltuieli sunt înregistrate odată cu apariția acestora. Amortizarea este calculată prin metoda liniară în funcție de durata de funcționare utilă. Ratele de amortizare aprobate sunt prezentate mai jos:

2. Politici contabile (continuare)

o. Leasing

Decizia de a încadra un acord ca si leasing depinde de substanța contractului și necesită stabilirea faptului că îndeplinirea acordului depinde de folosirea unui anumit activ sau a unui grup de active și în cadrul acordului se convine asupra dreptului de utilizare a activului.

(i) Grupul ca locatar

În conformitate cu prevederile IFRS 16, un locatar recunoaște un activ aferent dreptului de utilizare și o datorie din leasing care reprezintă obligația de a face plăți de leasing. Există derogări de la recunoașterea pentru contracte de leasing pe termen scurt (mai puțin 12 luni) și pentru contracte de leasing pentru care activul suport este de valoare mică.

Activul aferent dreptului de utilizare este evaluat inițial la cost. Costul cuprinde valoarea inițială a datoriei ce decurge din contractul de leasing și include de asemenea alte elemente, cum ar fi costurile inițiale directe suportate de locatar. Ulterior, activul aferent dreptului de utilizare se amortizează până la sfârșitul duratei de viață utilă sau până la sfârșitul termenului de leasing. Grupul utilizează metoda de amortizare liniară. Activele reprezentând drept de utilizare sunt prezentate în situația poziției financiare în linia „Imobilizări Corporale” sau, dacă sunt subînchiriate terților, ca parte din „Investiții imobiliare”.

Datoria ce decurge din contractul de leasing este măsurată inițial la valoarea actuală a plăților de leasing care nu sunt plătite la data începerii, actualizată folosind rata dobânzii implicită în contractul de închiriere sau, dacă rata nu poate fi determinată imediat, rata marginală de împrumut a locatarului. Plățile de leasing cuprind plăți de leasing fix care depind de un indice sau o rată, sume preconizate să fie plătite în baza unei garanții de valoare reziduală. În plus, prețul de exercițiu în cadrul unei opțiuni de cumpărare și plățile de leasing într-o perioadă opțională de reînnoire sunt luate în considerare dacă locatarul este în mod rezonabil sigur că exercită opțiunile.

Ulterior, valoarea contabilă a datoriei din leasing este crescută cu dobânda acumulată folosind rata de actualizare aplicabilă, redusă prin plățile aferente leasingului și reevaluată pentru a reflecta orice reevaluare sau modificare a contractului de leasing. În situația poziției financiare, datoriile din leasing sunt prezentate în linia „Datorii din leasing financiar”.

În perioada comparativă în care s-a aplicat IAS 17 Leasing, plățile de leasing operațional sunt recunoscute drept cheltuieli în contul de profit sau pierdere la rubrica „Alte cheltuieli administrative” în mod liniar pe durata contractului de leasing.

(ii) Grupul ca locator

Un leasing financiar este un contract de leasing care transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra unui activ. În cazul unui contract de leasing financiar locatorul raportează o creanță de la locatar în rubrica „Creanțe din leasing financiar”. Creanța este egală cu valoarea actuală a plăților convenite prin contract, luând în considerare orice valoare reziduală. Venitul din dobânzi aferent creanței este prezentat în contul de profit sau pierdere la rubrica „Alte venituri similare” la „Venituri nete din dobânzi”.

În cazul contractelor de leasing operațional, care sunt alte contracte de leasing decât leasingul financiar, activul închiriat este raportat de locator în poziția „Imobilizări corporale” sau în „Investiții imobiliare” și se amortizează conform principiilor aplicabile activelor implicate. Venitul din leasing este recunoscut liniar pe durata contractului de închiriere în contul de profit sau pierdere în poziția „Venituri din închirierea investițiilor imobiliare și alte leasinguri operaționale”. Leasingul operațional include în principal, leasingul de bunuri imobiliare comerciale și autoturisme.

2. Politici contabile (continuare)

p. Împrumuturi și datorii către clienți

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la cost, calculat ca valoarea încasărilor minus costurile de tranzacție aferente. Ulterior împrumuturile sunt evaluate la costul amortizat iar orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în contul de profit și pierdere pentru perioada trecută până la maturitate folosind metoda ratei efective a dobânzii.

q. Compensarea activelor și datoriilor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate iar suma netă este raportată în bilanțul contabil atunci când exista o obligație legală cu privire la compensarea sumelor recunoscute și există intenția de realizare sau de compensare a acestora pe o bază netă sau de realizare a activului și de decontare a datoriei simultan.

r. Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Veniturile sunt recunoscute în măsura în care este probabil că beneficiile economice să fie generate pentru Bancă și veniturile pot fi evaluate în mod rezonabil. Înainte de recunoașterea veniturilor trebuie îndeplinite și criteriile de recunoaștere specifice descrise în continuare.

Venituri și cheltuieli din dobânzi

Pentru toate instrumentele financiare evaluate la cost amortizat și activele financiare purtătoare de dobândă evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, veniturile sau cheltuielile aferente dobânzilor sunt înregistrate utilizând metoda dobânzii efective (EIR). EIR reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar, sau acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Calculul ia în considerație condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu opțiunile de plată în avans) și include toate taxele sau costurile incrementale care sunt direct atribuibile instrumentului și sunt o parte integrantă a EIR, dar nu pierderile viitoare din credit.

Valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare se ajustează în cazul în care Banca își revizuieste estimările de plăți sau încasări. Valoarea contabilă ajustată este calculată pe baza EIR original și modificarea valorii contabile este înregistrată ca venituri din dobânzi pentru active financiare și cheltuieli din dobânzi pentru datoriile financiare.

Taxe și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului.

Odată ce valoarea înregistrată a unui activ financiar sau a unui grup de active financiare similare a fost redusă datorită pierderii din depreciere, venitul din dobânzi continuă să fie contabilizat folosind rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Taxe și comisioane

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, etc.

Venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului (metoda calculării), în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca și cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

2. Politici contabile (continuare)

r. Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Venituri aferente dividendelor

Venitul aferent dividendelor primite este recunoscut de Bancă atunci când dreptul de primire a dividendelor este stabilit, ceea ce de obicei coincide cu momentul aprobării de către acționari a dividendelor spre plată.

Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

s. Numerar și echivalente de numerar

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei sub forma de rezerve obligatorii, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile.

t. Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute dacă:

- există o obligație legală sau implicită curentă rezultată din evenimente trecute;
- este probabil ca o ieșire de resurse va fi necesară pentru stingerea obligației; și
- valoare poate fi estimată în mod fiabil.

În cazul în care există un număr de obligații similare, probabilitatea că o ieșire de resurse va fi necesară într-o decontare se determină prin luarea în considerare a grupului de obligații ca un întreg. Provizioanele pentru care timpul de ieșire a resurselor este cunoscut sunt evaluate la valoarea actualizată a cheltuielilor, în cazul în care fluxul nu se va produce în decurs de un an. Banca recunoaște provizioane pentru concedii neutilizate, angajamente de creditare, provizioane legale, etc.

u. Beneficii acordate angajaților

Banca efectuează contribuții către fondurile înființate în Republica Moldova pentru pensii, asistentă medicală, și beneficii aferente șomajului calculate în baza de salarii ale tuturor angajaților Băncii. Banca nu participă la nici un alt plan cu beneficii definite sau de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați, cu excepția beneficiilor incluse în politicile sale interne.

v. Active luate în posesie

Activele luate în posesie includ gajul aferent creditelor neperformante. Ele sunt inițial recunoscute la valoarea justă și ulterior sunt evaluate la valoarea minimală dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare. Activele luate în posesie sunt prezentate în Nota 10 „Alte active”.

Conform politicii Băncii activele luate în posesie sunt comercializate. Câștigul reduce parțial sau total datoria. În general, Banca nu acceptă activele luate în posesie pentru activitatea sa.

w. Contribuții în fondul de garantare a depozitelor

Contribuțiile în fondul de garantare a depozitelor sunt recunoscute ca datorii atunci când are loc evenimentul obligatoriu care dă naștere la plată. Dacă o contribuție este plătită înainte de evenimentul obligatoriu, aceasta este recunoscută ca o plată anticipată.

2. Politici contabile (continuare)

x. Părți afiliate

Părțile sunt considerate a fi afiliate dacă una din ele are capacitatea de a o controla sau de a o influența semnificativ pe cealaltă în luarea deciziilor financiare și operaționale.

Tranzacțiile între părți afiliate reprezintă un transfer de resurse sau obligații între părți afiliate indiferent dacă implică un preț sau nu.

y. Impozitare

Impozitul pe profit curent

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent, sunt evaluate la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscale. Ratele de impozitare și legale fiscale utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare. În 2020 și 2019 rata de impozitare a fost de 12%.

Impozitul amânat

Impozitul amânat este prezentat aplicând metoda bilanțieră privind diferențele temporare dintre bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora în scopul raportării financiare la data de raportare. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă.

O creanță privind impozitul amânat trebuie să fie recunoscută pentru toate diferențele temporare deductibile în măsura în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizată diferența temporară deductibilă, cu excepția cazului în care creanța privind impozitul amânat apare din recunoașterea inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care: nu reprezintă o combinație de întreprinderi; la momentul realizării tranzacției nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil (pierderea fiscală).

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului unei părți a creanței privind impozitul amânat sau al totalității acesteia. Creanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate până la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amânat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în contul de profit.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt compensate dacă există un drept legal de compensare a creanțelor privind impozitul curent cu datoriile privind impozitul de profit curent și impozitele amânate ale aceași entități impozabile și la aceeași autoritate fiscală.

Începând cu 1 ianuarie 2012 rata impozitului pe profit este de 12%.

2. Politici contabile (continuare)

z. Recunoașterea și de-recunoașterea instrumentelor financiare

Banca recunoaște un activ financiar sau o datorie financiară în bilanțul contabil doar în cazul în care Banca devine parte a unui acord contractual cu privire la instrument. Toate tranzacțiile ordinare de vânzare și cumpărare a activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, adică la dată când activul este livrat Băncii sau de către Bancă. Tranzacțiile ordinare de vânzare și cumpărare sunt procurări sau vânzări de active financiare care solicită livrarea activului pe parcursul perioadei stabilite de regulile sau convențiile pieții.

Recunoașterea unui activ financiar este anulată în cazurile când:

- Dreptul de primire a fluxului de numerar aferent activului a expirat;
- Banca menține dreptul de primire a fluxului de numerar aferent activului, dar și-a asumat obligația de a le achita pe deplin, fără tergiversări semnificative, unei părți terțe în cadrul unui acord de intermediere; sau
- Banca și-a transferat drepturile de a primi fluxul de numerar aferent activului și fie (a) a transferat substanțial toate riscurile și beneficiile activului, sau (b) nu a transferat și nu a menținut substanțial toate riscurile și beneficiile aferente activului, dar a transferat controlul asupra activului.

În cazul în care Banca nu a transferat nici nu a reținut substanțial toate riscurile și beneficiile unui activ, activul este recunoscut atât timp cât este la dispoziția Băncii. Continuarea implicită care ia forma unei garanții asupra activului transferat este măsurată la minimum dintre valoarea de bilanț și maximum sumei pe care ar trebui să plătească.

O datorie financiară este de-recunoscută în situația în care obligația ce reiese din acesta este anulată sau expirată.

Urmatoarele modificari ale standardelor au devenit aplicabile incepand cu 1 ianuarie 2020, dar nu au avut un impact material asupra Grupului si Bancii:

- Amendamente ale Cadrului Conceptual de Raportare Financiara (emise la 29 martie 2018 si aplicabile pentru perioade anuale incepand cu sau dupa 1 ianuarie 2020);
- Definitia afacerii – Amendamente la IFRS 3 (emise la 22 octombrie 2018 si aplicabile pentru achizitii de la inceputul perioadei de raportare anuala incepand cu sau dupa 1 ianuarie 2020);
- Definitia materialitatii – Amendamente la IAS 1 si IAS 8 (emise la 31 octombrie 2018 si aplicabile pentru perioade anuale incepand cu sau dupa 1 ianuarie 2020);
- Schimbarea indicilor de referinta ai ratei dobanzii – Amendamente la IFRS 9, IAS 39 si IFRS 7 (emise la 26 septembrie 2019 si aplicabile pentru perioade anuale incepand cu sau dupa 1 ianuarie 2020);
- Concesii referitoare la chirii in legatura cu Covid-19 – Amendamente la IFRS 16 (emise la 28 mai 2020 si aplicabile pentru perioade anuale incepand cu sau dupa 1 ianuarie 2020).

aa. Standarde emise, dar care nu sunt inca in vigoare si nu au fost adoptate timpuriu

Au fost emise anumite standarde si interpretari noi care sunt obligatorii pentru perioadele anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2021 si pe care Banca nu le-a adoptat timpuriu.

Clasificarea datoriilor ca si curente sau pe termen lung, amanarea datei efective – Modificari ale IAS 1 (emis la 15 iulie si aplicabil pentru perioade anuale incepand cu sau dupa 01 ianuarie 2023).

Modificarea IAS 1 referitoare la clasificarea datoriile ca si curente sau pe termen lung a fost emisa in ianuarie 2020 cu o data efectiva de 01 ianuarie 2022. Oricum, ca si raspuns la pandemia Covid-19, data efectiva a fost amanata cu un an pentru a le oferi companiilor mai mult timp de implementare a modificarilor rezultate.

2. Politici contabile (continuare)

aa. Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu (continuare)

Incasari inaintea utilizării prevazute, contracte oneroase – costul indeplinirii contractului, referire la Cadrul Conceptual – amendamente specifice la IAS 16, IAS 37 și IFRS 3 și Îmbunătățiri anuale ale IFRS 2018-2020 – amendamente la IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 și IAS 41 (emise la 14 mai 2020 și aplicabile pentru perioade anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022).

Amendamentul la IAS 16 interzice entitatilor să deducă din costul unui element de mijloace fixe orice incasări obținute din vânzarea acestuia, dacă aceasta s-a produs în timp ce activul era în pregătire pentru utilizarea prevăzută. Incasările din vânzarea unor astfel de elemente, împreună cu costul producerii lor, sunt acum recunoscute în situația profitului sau pierderii. O entitate va aplica IAS 2 pentru măsurarea costului acestor elemente. Costul nu va include amortizarea activului testat întrucât acesta nu este încă disponibil pentru utilizarea prevăzută.

Amendamentul la IAS 16 clarifică de asemenea faptul că o entitate “testează dacă activul funcționează corespunzător” atunci când evaluează performanța tehnică și fizică a acestuia. Performanța financiară a activului nu este relevantă pentru această evaluare. Astfel un activ poate fi capabil să funcționeze conform intenției conducerii și să fie amortizat înainte de a ajunge la nivelul de performanță operațională așteptată de conducere.

Amendamentul la IAS 37 clarifică semnificația “costurilor indeplinirii contractului”. Acesta specifică cum costul direct al indeplinirii contractului cuprinde costul incremental al indeplinirii contractului precum și alocarea altor costuri în legătura directă cu indeplinirea contractului. Se clarifică de asemenea că, înaintea alocării unui provizion separat pentru un contract oneros, entitatea recunoaște orice depreciere a activelor utilizate în indeplinirea contractului, în loc de a o recunoaște la activele din cadrul contractului.

IFRS 3 a fost modificat cu referire la Cadrul Conceptual pentru Raportare Financiară din 2018, în scopul de a stabili ce constituie un element de activ sau de datorie în cadrul unei combinații de întreprinderi. Înaintea acestei modificări, IFRS 3 făcea referire la Cadrul Conceptual pentru Raportare Financiară din 2001. În plus, a fost adăugată o nouă excepție în IFRS 3 în privința datoriilor și a datoriilor contingente. Aceasta specifică faptul că, pentru anumite tipuri de datorii și datorii contingente, o entitate care aplică IFRS 3 va trebui să aplice IAS 37 sau IFRIC 21, în locul Cadrului Conceptual 2018. Fără această nouă excepție, o entitate ar fi putut să recunoască în cadrul unei combinații de întreprinderi elemente de datorie care nu ar fi fost recunoscute conform IAS 37. Prin urmare, imediat după achiziție, entitatea ar trebui să derecunoască aceste datorii și să recunoască un surplus care de fapt nu descrie un câștig economic. Se clarifică de asemenea faptul că investitorul nu trebuie să recunoască active contingente, conform definiției din IAS 37, la data achiziției.

Amendamentul la IFRS 9 stabilește ce taxe trebuie incluse în testul de 10% de derecunoaștere a datoriilor financiare. Costurile sau taxele pot fi plătite ori către terți ori către creditor. Prin acest amendament, costurile sau taxele plătite către terți nu sunt incluse în testul de 10%.

Exemplul ilustrativ 13 din cadrul IFRS 16 a fost schimbat pentru a elimina ilustrarea plăților de la locator legate de îmbunătățirile aduse activului în leasing. Motivul acestei schimbări este eliminarea confuziei potențiale asupra tratamentului stimulentei din contract.

IFRS 1 admite o excepție atunci când o filială adoptă IFRS la o dată ulterioară față de societatea mamă. Filiala poate măsura activele și datoriile sale la valorile contabile care ar fi incluse în situațiile financiare consolidate ale parintelui, pe baza datei de tranziție la IFRS a parintelui, în cazul în care nu au fost făcute ajustări pentru procedura de consolidare și pentru efectele combinației de întreprinderi în care parintele a achiziționat filiala. IFRS 1 a fost modificat pentru a permite entitatilor care au folosit această excepție din IFRS 1 să își masoare și diferențele cumulative din traducere folosind valorile raportate de către părinte, pe baza datei de tranziție la IFRS a parintelui. Amendamentul la IFRS 1 extinde excepția amintită și asupra diferențelor cumulative din traducere, pentru a reduce costurile pentru cei care adoptă IFRS pentru prima dată. Modificarea se va aplica de asemenea asociaților și asocierilor în participatie care au folosit aceeași excepție din IFRS 1.

2. Politici contabile (continuare)

aa. Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu (continuare)

Cerinta ca entitățile să excludă fluxurile de numerar din taxe și impozite la măsurarea valorii juste conform IAS 41 a fost înlăturată. Acest amendament intenționează alinierea cu cerinta standardului de a actualiza fluxurile de numerar după impozitare.

Impozit amanat aferent elementelor de activ și pasiv generate de o tranzacție specifică – Modificări la IAS 12 (emis la 7 mai 2021 și aplicabil pentru perioade anuale cu începere la sau după 1 ianuarie 2023).

Modificările IAS12 stabilesc cum se contabilizează impozitul amanat pentru tranzacții de tip leasing sau obligații de dezafectare. În anumite condiții specifice, entitățile sunt exceptate de la recunoașterea impozitului amanat atunci când are loc recunoașterea unor elemente de activ sau pasiv pentru prima dată. Anterior au existat incertitudini dacă această scutire poate fi aplicată tranzacțiilor de tip leasing sau obligații de dezafectare – tranzacții pentru care se recunoaște atât un element de activ cât și un element de pasiv. Modificările clarifică faptul că scutirea nu se aplică și că entitățile sunt obligate să recunoască impozitul amanat aferent acestor tranzacții. Modificările solicită entităților recunoașterea impozitului amanat referitor la tranzacții care, la recunoașterea inițială, generează diferențe temporale taxabile și deductibile în valoare egală..

Cu excepția cazurilor în care se menționează explicit în descrierea anterioară, nu se așteaptă ca aceste noi standarde și interpretări să influențeze semnificativ situațiile financiare ale Grupului.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

3. Numerar

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Numerar	82,688	85,899
Numerar în bancomate	16,312	21,562
Altele	-	1
Total	99,000	107,462

4. Conturi la Banca Națională

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Cont curent	226,378	315,551
Rezerve obligatorii	283,902	474,128
Overnight	-	9,530
Total	510,280	799,679
Ajustari de valoare IFRS 9	-	(470)
Total	510,280	799,209

Contul curent și rezervele obligatorii

Banca Națională a Moldovei (BNM) cere băncilor comerciale să păstreze în scopul asigurării lichidității o rezervă calculată ca un anumit procent din fondurile medii atrase de Bancă în luna precedentă (perioada cuprinsă între data de 8 a lunii precedente și data de 7 a lunii curente), inclusiv toate depozitele de la clienți. Fondurile atrase în Lei Moldovenești (MDL) și în moneda neconvertibilă sunt rezervate în MDL. Fondurile atrase în moneda liber convertibilă sunt rezervate în Dolari SUA (USD) și/sau EURO (EUR). La data de 31 decembrie 2021 rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 26% iar în valută străină a fost 30% (31 decembrie 2020: rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 32% iar în valută străină a fost 30%).

Banca își menține rezervele sale obligatorii într-un cont curent deschis la BNM în valoare de 26% din fondurile atrase în Lei Moldovenești și valută neconvertibilă. 30% din fondurile denominate în USD și EUR sunt păstrate într-un cont de rezervă obligatorie special la BNM.

Soldul mediu al rezervelor obligatorii pentru perioada 16 Decembrie 2021 - 15 ianuarie 2022 a fost calculat în sumă 183,682 mii MDL (31 Decembrie 2020: 222,924 mii MDL) și includea rezervele obligatorii din fondurile atrase în lei moldovenești și valută neconvertibilă. Soldul rezervat în conturile rezervelor obligatorii în USD și EUR a constituit 3,828 mii USD și 11,033 mii EUR respectiv (31 decembrie 2020 - 3,658 mii USD și 19,462 mii EUR).

Dobânda oferită de către BNM pentru fondurile conturilor rezervelor obligatorii pe parcursul anului 2021 a avut nivelul de 0.01% pe an la rezervele în valută străină și între 0.15% și 4.5% la rezervele în MDL (pe parcursul anului 2020 - 0.01% p. a. în valută și între 0.15% și 2.5% în MDL). Rezervele obligatorii deținute în conturi curente în Banca Națională pot fi folosite de către Bancă în operațiunile sale zilnice.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

5. Conturi curente și depozite la bănci

		31/12/2021	31/12/2020
		MDL'000	MDL'000
Conturi curente		411,601	604,584
		411,601	604,584
Total			
Ajustari de valoare IFRS 9	19	(5,158)	(5,279)
		406,443	599,305

Nu există sume restante la conturi curente și depozite la bănci, iar Banca nu deține colateral pentru aceste sume. În nota 33 este prezentat ratingul pe bănci.

6. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri

Valoarea contabilă brută a creditelor și avansurilor acordate, înregistrată la situația din 31.12.2021 este de 1,121,298 mii MDL, în creștere cu 18.3% (173,709 mii MDL) comparativ cu perioada similară a anului precedent.

	31/12/2021			31/12/2020		
	Valoarea brută MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea netă MDL'000	Valoarea brută MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea netă MDL'000
Credite corporative	948,298	42,014	906,284	807,720	40,850	766,870
Credite întreprinderi micro	142	142	-	159	159	-
Credite de consum neasigurate	9,369	173	9,196	3,885	150	3,735
Credite de consum asigurate	1,052	14	1,038	747	14	733
Credite ipotecare	162,437	1,685	160,752	135,078	2,440	132,638
Total	1,121,298	44,028	1,077,270	947,589	43,613	903,976

Analiza portofoliului de credite pe sectoare industriale este prezentată mai jos:

	31/12/2021			31/12/2020		
	Valoarea brută MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea netă MDL'000	Valoarea brută MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea netă MDL'000
Industrie	143,610	3,346	140,264	130,415	1,747	128,668
Comerț	649,682	9,142	640,540	529,391	5,307	524,084
Servicii	120,755	28,612	92,143	106,690	33,674	73,016
Persoane fizice	172,859	1,872	170,987	139,710	2,604	137,106
Construcții	-	-	-	484	61	423
Agricultură și industrie alimentară	34,392	1,056	33,336	40,899	220	40,679
Total	1,121,298	44,028	1,077,270	947,589	43,613	903,976

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

6. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri (continuare)

Rata medie ponderată a dobânzii pe parcursul anului 2021 pentru creditele acordate în EUR a fost de 3.19% (2020: 3.90%), pentru USD 3.75% (2020: 4.07%), și pentru MDL – 8.58% (2020: 7.89%).

Mișcarea în provizionul pentru deprecierea creditelor datorită stadiilor în 2021 și 2020 este prezentată mai jos:

2021	Corporate MDL'000	Întreprinderi micro MDL'000	De consum negarantate MDL'000	De consum garantate MDL'000	Ipotecare MDL'000	Total MDL'000
La 1 ianuarie	40,850	159	150	14	2,440	43,613
Treceri în afara bilantului		-	-	-	-	
Scăderi de provizion - cauzată de miscări între stadiu	(6,318) (2,291)	-	(73) (4)	(12)	(1,013) (270)	(7,416) (2,565)
Creșteri de provizion - cauzată de miscări între stadiu	9,177 2,309	-	96 52	6	308 67	9,587 2,428
Diferențe de curs valutar	(1,695)	(17)	-	6	(50)	(1,756)
La 31 decembrie	42,014	142	173	14	1,685	44,028
Depreciere individuală	27,839	-	-	-	581	28,420
Depreciere colectivă	14,175	142	173	14	1,104	15,608
La 31 decembrie	42,014	142	173	14	1,685	44,028
2020	Corporate MDL'000	Întreprinderi micro MDL'000	De consum negarantate MDL'000	De consum garantate MDL'000	Ipotecare MDL'000	Total MDL'000
La 1 ianuarie	39,455	375	600	21	1,948	42,399
Treceri în afara bilantului	(711)	-	-	-	-	(711)
Scăderi de provizion - cauzată de miscări între stadiu	(6,899) (1,980)	-	(64) (4)	(22)	(939) (100)	(7,924) (2,084)
Creșteri de provizion - cauzată de miscări între stadiu	5,091 2,920	1	68 43	8	1,357 922	6,525 3,885
Diferențe de curs valutar	3,914	(216)	(454)	6	74	3,324
La 31 decembrie	40,850	160	150	13	2,440	43,613
Depreciere individuală	31,503	-	-	-	994	32,497
Depreciere colectivă	9,347	160	150	13	1,446	11,116
La 31 decembrie	40,850	160	150	13	2,440	43,613

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

6. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri (continuare)

Creditele și avansurile acordate sunt prezentate mai jos:

2021	Total	Corporate	Întreprin deri micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare
Valori Brute ale creditelor si avansurilor acordate clientilor, nedepreciate, Stadiul 1	933,346	775,101	-	9,091	1,041	148,113
0 zile	933,344	775,101	-	9,089	1,041	148,113
1-30 zile	2	-	-	2	-	-
Valori Brute ale creditelor si avansurilor acordate clientilor, nedepreciate, Stadiul 2	154,345	143,212	-	128	-	11,005
0 zile	152,359	143,212	-	-	-	9,147
31-60 zile	1,980	-	-	122	-	1,858
61-90 zile	6	-	-	6	-	-
Valori Brute ale creditelor si avansurilor acordate clientilor, depreciate, Stadiul 3	33,607	29,985	142	150	11	3,319
0 zile	486	-	-	21	-	465
0-31 zile	330	-	-	-	-	330
31-60 zile	44	-	-	-	-	44
61-90 zile	2	-	-	2	-	-
91-180 zile	748	-	-	38	-	710
181-360 zile	549	-	-	-	-	549
>360 zile	31,448	29,985	142	89	11	1,221
Valoare bruta total	1,121,298	948,298	142	9,369	1,052	162,437
Ajustare valoare IFRS 9	44,028	42,014	142	173	14	1,685
Valoare neta totala	1,077,270	906,284	-	9,196	1,038	160,752

6. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri (continuare)

2020	Total	Corporative	Întreprin- deri micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 1	707,781	584,465	-	3,663	747	118,906
0 zile	707,769	584,465	-	3,651	747	118,906
1-30 zile	12	-	-	12	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 2	194,047	181,494	-	80	-	12,473
0 zile	191,548	181,494	-	-	-	10,054
31-60 zile	2,477	-	-	58	-	2,419
61-90 zile	22	-	-	22	-	-
>360 zile	-	-	-	-	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Stadiul 3	45,761	41,761	159	142	-	3,699
0 zile	1,528	-	-	-	-	1,528
31-60 zile	559	-	-	22	-	537
61-90 zile	574	-	-	-	-	574
91-180 zile	672	-	30	-	-	642
181-360 zile	99	-	-	99	-	0
>360 zile	42,329	41,761	129	21	-	418
Valoare bruta total	947,589	807,720	159	3,885	747	135,078
Ajustare valoare IFRS 9	43,613	40,850	159	150	14	2,440
Valoare neta totala	903,976	766,870	-	3,735	733	132,638

7. Investiții financiare

Active financiare la cost amortizat - Titluri de stat

	31/12/2021 MDL'000	31/12/2020 MDL'000
Hârtii de valoare de stat	470,921	438,138
Total	470,921	438,138
Ajustări de valoare	(22,151)	(20,609)
Total	448,770	417,529

7. Investiții financiare (continuare)

Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

		31/12/2021 MDL'000	31/12/2020 MDL'000
Hârtiile de valoare de stat		121,253	106,728
Total	19	121,253	106,728
Ajustări de valoare în capitaluri		(5,703)	(5,020)
Total		121,253	106,728
Cota-parte în capitalul SRL „Biroul de Credit”		1,018	1,018
Total		122,271	107,746

Investiții în hârtii de valoare de stat și valori mobiliare emise de BNM

Valorile mobiliare de stat destinate investițiilor la 31 decembrie 2021 reprezintă Bonuri de trezorerie și Obligațiuni de stat în MDL cu scadența de la 182 zile la 5 ani, emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu rata dobânzii între 4.99 % și 9.23 % p. a. (2020: 4.49 % și 6.80 % p. a.)

Investițiile în acțiuni sunt prezentate mai jos:

	Domeniu de activitate	Cota de participație	31/12/2021 MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Credit service	9.12%	1,018
Total			1,018
	Domeniu de activitate	Cota de participație	31/12/2020 MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Credit service	8.36%	1,018
Total			1,018

Mișcarea în activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global este prezentată mai jos:

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

7. Investiții financiare (continuare)

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Valoarea de bilanț la 1 ianuarie	107,746	8,847
Venituri minus pierderi din valoarea justă	661	4,649
Venitul din dobânzi calculate	8,994	6,517
Venitul din dobânzi primite	(8,994)	(6,517)
Cumpărări	4,012,186	3,958,062
Ieșiri	(3,998,322)	(3,863,812)
Total	122,271	107,746

Rating-ul de tara calculat de catre Moodys pentru Republica Moldova este B3 în 2021 (2020 – B3).

Mai jos este prezentata ajustarea valorii conform IFRS 9:

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Active financiare la cost amortizat	(22,151)	(20,609)
Activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	(5,703)	(5,020)
Total	(27,854)	(25,629)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

8. Imobilizări corporale

	Clădiri și terenuri	Mobilier și echipamente	Autovehicule	Îmbunătățirea activelor arendate	Active în curs de execuție	Drept de utilizare mijloace arendate	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost							
Sold la 1 ianuarie 2021	2,364	41,420	3,384	2,536	-	26,484	76,188
Adiții	-	-	-	-	3,352	1,232	4,584
Transferuri	-	2,736	-	-	(2,736)	-	-
Ieșiri	-	(3,971)	-	-	-	(1,771)	(5,742)
Sold la 31 decembrie 2021	2,364	40,185	3,384	2,536	616	25,945	75,030
Uzura acumulată							
Sold la 1 ianuarie 2021	630	35,447	1,488	1,316	-	10,913	49,794
Cheltuiala anuală	52	2,206	441	550	-	5,763	9,012
Ieșiri	-	(3,955)	-	-	-	-	(3,955)
Sold la 31 decembrie 2021	682	33,698	1,929	1,866	-	16,676	54,851
Valoare netă de bilanț							
La 31 decembrie 2021	1,682	6,487	1,456	670	616	9,269	20,179
La 31 decembrie 2020	1,734	5,973	1,897	1,220	-	15,571	26,394

La 31 decembrie 2021, costul imobilizărilor corporale depreciate complet dar care sunt încă folosite de Banca este 27,120 mii MDL (la 31 decembrie 2020 - 29,208 mii MDL).

În 2021 au fost achiziționate alte mijloace fixe (mobila și utilaj, etc).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

8. Imobilizări corporale (continuare)

	Clădiri și terenuri	Mobilier și echipamente	Autovehicule	Îmbunătățirea activelor arendate	Active în curs de execuție	Drept de utilizare mijloace arendate	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost							
Sold la 1 ianuarie 2020	2,364	47,089	3,205	8,306	785	26,382	88,131
Adiții	-	-	-	-	1,548	2,760	4,308
Transferuri	-	1,594	605	110	(2,309)	-	-
Leșiri	-	(7,263)	(426)	(5,880)	(24)	(2,658)	(16,251)
Sold la 31 decembrie 2020	2,364	41,420	3,384	2,536	-	26,484	76,188
Uzura acumulată							
Sold la 1 ianuarie 2020	577	41,234	1,434	5,683	-	6,026	54,954
Cheltuiala anuală	53	1,907	481	1,513	-	6,219	10,173
Leșiri	-	(7,694)	(427)	(5,880)	-	(1,332)	(15,333)
Sold la 31 decembrie 2020	630	35,447	1,488	1,316	-	10,913	49,794
Valoare netă de bilanț							
La 31 decembrie 2020	1,734	5,973	1,897	1,220	-	15,571	26,394
La 31 decembrie 2019	1,787	5,855	1,771	2,623	785	20,356	33,177

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

9. Imobilizări necorporale

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2021 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informaticice	Alte imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2021	19,367	7,089	-	26,456
Intrări	3	-	1,100	1,103
Transferuri	1,098	-	(1,098)	-
Ieșiri	(865)	-	-	(865)
Sold la 31 decembrie 2021	19,603	7,089	2	26,694
Amortizare acumulata				
Sold la 1 ianuarie 2021	18,390	2,930	-	21,320
Cheltuială anuală	1,577	821	-	2,398
Ieșiri	(865)	-	-	(865)
Sold la 31 decembrie 2021	19,102	3,751	-	22,853
Valoare neta de bilanț				
La 31 decembrie 2021	501	3,338	2	3,841
La 31 decembrie 2020	977	4,159	-	5,136

În 2021 au fost achiziționate softuri pentru modulele legate de 24 banking, licențe, etc.

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2020 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informaticice	Alte imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2020	19,808	6,069	671	26,548
Intrări	-	-	1,441	1,441
Transferuri	491	1,621	(2,112)	-
Ieșiri	(932)	(601)	-	(1,533)
Sold la 31 decembrie 2020	19,367	7,089	-	26,456
Amortizare acumulata				
Sold la 1 ianuarie 2020	16,880	2,835	-	19,715
Cheltuială anuală	2,442	696	-	3,138
Ieșiri	(932)	(601)	-	(1,533)
Sold la 31 decembrie 2020	18,390	2,930	-	21,320
Valoare neta de bilanț				
La 31 decembrie 2020	977	4,159	-	5,136
La 31 decembrie 2019	2,928	3,234	671	6,833

La 31 decembrie 2021, costul imobilizărilor necorporale depreciate complet dar care sunt în continuare folosite de Banca este 5,921 mii MDL (la 31 decembrie 2020 – 11,509 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

10. Alte active

	Note	31/12/2021 MDL'000	Retratat 31/12/2020 MDL'000	Retratat 01/01/2020 MDL'000
Active nefinanciare				
Active preluate în posesie		-	3,789	7,447
Alte cheltuieli anticipate		3,286	1,652	1,563
Alte active		423	16	161
Alte materiale și bunuri		639	454	633
Total active nefinanciare		4,348	5,911	9,804
Active financiare				
Finanțări factoring fără recurs	35	12,866	11,172	17,943
Operațiuni cu carduri bancare		1,477	1,836	1,557
Creanțe privind arenda		845	1,349	849
Creanțe privind servicii de colectare		193	282	465
Decontări cu clienții		2,130	1,624	971
Taxa de stat		2,698	2,350	2,335
Operațiuni prin sistemele de plată		20	19	19
Creanțe privind investiții capitale		303	-	-
Total active financiare	32	20,532	18,632	24,139
Total		24,880	24,543	33,943

Mijloacele fixe preluate în posesie reprezintă imobilizări corporale.

	31/12/2021 MDL'000	31/12/2020 MDL'000
Imobilizări corporale	-	6,284
Ajustări de valoare	-	(2,495)
Total	-	3,789

Valoarea contabilă netă a mijloacelor fixe în funcție de debitori, luate în posesie pentru 2020 este prezentată mai jos:

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

10. Alte active (continuare)

Banca urmează să comercializeze bunurile reposedate în următorii ani. Procesul de comercializare a bunurilor este promovat de către angajații responsabili de gestiunea creditelor aflate în administrare workout precum și de către companii specializate, cu care Banca are încheiate contracte de colaborare. Bunurile sunt promovate spre comercializare atât pe site-ul intern al Bancii precum și pe site-urile de specialitate. Majoritatea bunurilor preluate în posesie au fost comercializate în anii precedenți ceea ce demonstrează că procesul de comercializare promovat de către Banca este unul eficient.

Mai jos este prezentată mișcarea în mijloacele fixe luate în posesie pentru 2021 și 2020:

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Cost		
Sold la 1 ianuarie	6,284	13,779
Intrări	-	-
Ieșiri	(6,284)	(7,495)
Sold la 31 decembrie	-	6,284
Depreciere		
Sold la 1 ianuarie	2,495	6,332
Majorare/(micșorare)	-	(41)
Ieșiri	(2,495)	(3,796)
Sold la 31 decembrie	-	2,495
Valoare netă de bilanț	-	3,789

Majoritatea activelor financiare reprezintă creanțe din contracte de factoring fără recurs. Mai jos este prezentată mișcarea în creanțele de factoring pentru 2021 și 2020:

	31/12/2021	Retratat	Retratat
	MDL'000	31/12/2020	01/01/2020
	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Creanțe din factoring fără recurs	12,892	11,894	18,216
Ajustări de valoare	(26)	(722)	(273)
Total	12,866	11,172	17,943

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

11. Depozite de la institutii bancare

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Citibank Europe PLC, Dublin - Sucursala Romania	19	185
Erste Group Bank AG	15,501	13,850
B.C. Procredit Bank SA	5,964	4,666
BCR Romania	3,739	3,626
B.C. Energbank S.A.	231	266
B.C. Victoriabank S.A.	1	118
B.C. Fincombank S.A.	600	1,018
B.C. EUROCREDITBANK S.A.	27,934	28,746
LGT Bank Ltd	-	3,300
Total	53,989	55,775

12. Împrumuturi și linii de finanțare

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
OGPAE	50,449	41,235
Total	50,449	41,235

La 31 decembrie 2021, fondurile atrase de la OGPAE (fostul DLC) reprezintă împrumuturi în EUR destinate pentru finanțarea mai multor proiecte. Maturitatea maximă a împrumuturilor este anul 2027, iar rata medie a dobânzii este de 0.65 % (2020: 0.73%).

La 31 decembrie 2021 și 2020 nu există indicatori financiari specifici ceruți conform contractului de împrumut.

Mișcarea în fondurile atrase este prezentată în continuare:

	31/12/2021	31/12/2020
	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie	41,235	18,998
Majorare/(micșorare)	15,729	29,414
Leșiri	(4,538)	(9,548)
Diferență de curs	(1,977)	2,371
Valoare netă de bilanț	50,449	41,235

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

13. Depozite de la clienți

	31/12/2021 MDL'000	31/12/2020 MDL'000
<i>Depozite de la persoane fizice</i>		
Conturi curente	341,227	312,767
Depozite la termen	626,012	593,420
Total persoane fizice	967,239	906,187
<i>Depozite de la persoane juridice</i>		
Conturi curente	861,135	1,220,226
Depozite la termen	239,563	248,942
Total persoane juridice	1,100,698	1,469,168
Total	2,067,937	2,375,355

La 31 decembrie 2021 conturile curente ale persoanelor juridice includ depozite restricționate prin contractele de garanție în sumă de 4,076 mii MDL (31 Decembrie 2020: 1,910 mii MDL).

Ratele anuale de dobândă acordate de Bancă la depozitele în lei moldovenești și valuta străină pentru persoanele fizice și juridice au variat după cum urmează:

	2021				2020			
	MDL		Valută străină		MDL		Valută străină	
	%	%	%	%	%	%	%	%
Persoane juridice								
Depozite la vedere	1.43	-	1.64	0.24 - 0.25	1.35	-	1.72	0.12 - 0.29
Depozite la termen de până la 3 luni	-	-	-	- - -	1.45	-	3.25	- - -
Depozite la termen >3 luni < 1 an	0.95	-	1.53	0.10 - 0.84	0.82	-	3.00	0.15 - 1.17
Depozite la termen de peste 1 an	4.25	-	-	0.76 - 1.99	4.25	-	4.50	1.50 - 2.65
Persoane fizice								
Depozite la vedere	1.63	-	1.99	- - -	1.61	-	3.34	- - -
Depozite la termen de până la 3 luni	1.25	-	1.50	0.10 - 0.40	1.26	-	1.71	0.13 - 0.50
Depozite la termen >3 luni < 1 an	2.34	-	4.10	0.25 - 0.90	2.86	-	4.69	0.28 - 1.82
Depozite la termen de peste 1 an	3.01	-	5.94	1.00 - 2.38	4.14	-	6.44	1.13 - 2.87

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

14. Alte datorii

Note	31/12/2021 MDL'000	Retratat 31/12/2020 MDL'000	Retratat 01/01/2020 MDL'000
Datorii financiare			
Contracte Escrow	289	289	22,552
Sume la care trebuie de raspuns	-	-	6,006
Operațiuni de factoring	1,391	1,649	2,865
Sume în tranzit	4,047	3,051	3,010
Sume în așteptarea indicațiilor clientului	96	43	25
Sporirea cheltuielilor pentru audit	918	747	439
Sporirea cheltuielilor pentru servicii juridice	133	159	201
	6,874	5,938	35,098
Datorii nefinanciare			
Sporirea cheltuielilor pentru prime și contribuțiile corespunzătoare	7,620	5,546	5,153
Sporirea cheltuielilor pentru concedii neutilizate	2,848	2,630	1,676
Alte datorii	4,715	4,021	5,681
Sporirea cheltuielilor pentru angajamente condiționale	885	1,256	1,123
Alte venituri amânate	40	168	192
	16,108	13,621	13,825
	22,982	37,648	48,923

15. Datorii din operațiuni de leasing

Mișcarea în datoriile privind leasingul este prezentată în continuare:

	31/12/2021 MDL'000	Retratat 31/12/2020 MDL'000	Retratat 01/01/2020 MDL'000
Sold la 1 ianuarie	18,089	20,940	-
Recunoașterea la tranziția IFRS 16			25,948
Intrări	431	2,556	1,086
Ieșiri	(890)	(891)	(877)
Dobanda calculată	1,019	1,367	1,869
Plati	(8,800)	(6,741)	(7,230)
Diferență de curs	859	858	143
Valoare netă de bilanț	10,708	18,089	20,940

În 2021 au fost înregistrate cheltuieli cu dobanzi pentru datoriile privind leasingul în valoare de 1,019 mii MDL (2020: 1,367 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

16. Capital social

La 31 decembrie 2021 capitalul social era constituit din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune (2020: 72,813 acțiuni).

Denumirea acționarului	La situația din 31 Decembrie 2021		La situația din 31 Decembrie 2020	
	Cota de participare		Cota de participare	
	MDL'000	%	MDL'000	%
Banca Comercială Română S.A.	728,130	100%	728,130	100%
Total	728,130	100%	728,130	100%

17. Capital de rezervă

În conformitate cu legislația locală, cel puțin 5% din profitul net al Băncii trebuie să fie alocat în capitalul de rezervă, până în momentul când această rezervă reprezintă cel puțin 10% din capitalul social al Băncii. Capitalul de rezervă nu poate fi distribuit acționarilor.

Conform regulamentelor Bancii Naționale, o rezerva de risc frecvent ar trebui creată folosind profitul net al Bancii la sfârșitul anului fiscal, ceea ce reprezintă diferența dintre credite și activele depreciate (după IFRS) și rezervele de risc prudentiale extrabilantiere (conform regulilor BNM).

18. Impozitare

	2021 MDL'000	2020 MDL'000
Impozitul curent		
Impozitul curent	1,285	1,517
Impozitul amânat		
Aferente originii și reversării diferențelor temporare	(801)	(371)
Impozit pe profit al perioadei	484	1,146

Cota standard a impozitului pe profit în anul 2021 a fost 12% (2020: 12%).

Reconcilierea dintre cheltuielile cu impozitul pe profit reflectate în situațiile financiare și sumele calculate la cota standard al impozitului pe profit de 12% este următoarea:

	2021 MDL'000	2020 MDL'000
Profitul contabil până la impozitare	24,883	16,817
La cota impozitului pe venit de 12% din Republica Moldova	2,994	2,018
Ajustarea impozitului pe venit pentru anul precedent	(1,860)	731
Cheltuieli nedeductibile (la cota 12%)	139	602
Venituri neimpozabile (la cota 12%)	(789)	(2,205)
Impozitul pe profit al perioadei	484	1,146
Rata efectivă de impozitare	2%	7%

18. Impozitare (continuare)

Veniturile neimpozabile reprezintă venitul din dobânzi la valori mobiliare de stat și venitul privind recuperarea cheltuielilor cu debitorii trecute la pierderi în anii precedenți.

Cheltuielile nedeductibile fiscal reprezintă:

- Cheltuieli cu amortizarea apartamentului de serviciu și mobilierului din dotare;
- Cheltuieli cu întreținerea imobilelor preluate în posesie;
- Cheltuieli cu asigurarea riscului operational;
- Cheltuieli suportate pentru obținerea venitului neimpozabil (cheltuieli cu dobânzile pentru resursele atrase pentru a fi plasate în VMS);
- Cheltuieli cu provizioanele pentru concediu neutilizat, pentru cheltuieli juridice, pentru servicii de audit etc.

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
Soldul la 1 ianuarie	1,344	975
Diferente temporare trecute prin profit și pierdere	801	371
Diferente temporare trecute prin alte elemente ale rezultatului global	(3)	(2)
Impozit pe profit achitat	-	-
Soldul la 31 decembrie	2,142	1,344

Mișcarea în impozitul amânat în anul 2021 și 2020 este prezentată mai jos:

2021

	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>	<i>Profit și pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	2	-	(3)	(1)
Provizion pentru concediu neutilizat	315	28	-	343
Provizion pentru cheltuieli juridice	22	3	-	25
Provizion pentru servicii de audit	90	98	-	188
Provizion pentru remunerări	665	372	-	1,037
Active materiale	204	306	-	510
Amortizarea comisioanelor la credite	46	(6)		40
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	1,344	801	(3)	2,142

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

18. Impozitare (continuare)

2020

	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>	<i>Profit și pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	4	-	(2)	2
Provizion pentru concediu neutilizat	201	114	-	315
Provizion pentru cheltuieli juridice	23	(1)	-	22
Provizion pentru servicii de audit	53	37	-	90
Provizion pentru remunerari	617	48	-	665
Active materiale	20	184	-	204
Amortizarea comisioanelor la credite	57	(11)	-	46
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	975	371	(2)	1,344

19. Numerar și echivalente de numerar

În scopul întocmirii situației fluxurilor de trezorerie, numerarul și echivalentele de numerar cuprind următoarele solduri cu scadența de până la 90 de zile:

	Note	31/12/2021 MDL'000	31/12/2020 MDL'000
Numerar	3	99,000	107,462
Conturi curente și depozite la bănci	5	411,601	604,584
Conturi la Banca Națională	4	510,280	799,209
Total		1,020,881	1,511,255

20. Venituri nete din dobânzi

	2021 MDL'000	Retratat 2020 MDL'000
<i>Venituri din dobânzi utilizand metoda ratei efective a dobânzii</i>		
Investiții financiare	30,182	26,221
Credite și avansuri (nota 35)	60,749	51,975
Unwinding	(432)	(405)
	90,499	77,791
<i>Alte venituri din dobânzi</i>		
Datorii de la BNM și alte bănci	2,425	2,612
Total Venituri din dobânzi	92,924	80,403
<i>Cheltuieli cu dobânzile</i>		
Depozite și împrumuturi de la bănci	(1,652)	(3,554)
Depozite ale persoanelor fizice	(18,324)	(18,235)
Depozite ale persoanelor juridice	(9,142)	(9,366)
Leasing	(1,019)	(1,367)
Total cheltuieli cu dobânzile	(30,137)	(32,522)
Venituri nete din dobânzi	62,787	47,881

Venitul din dobânzi pentru activele depreciate pe parcursul anului 2021 este de 798 mii MDL (2020: 830 mii MDL).

21. Venituri nete din taxe și comisioane

	2021 MDL'000	2020 MDL'000
<i>Venituri din taxe si comisioane</i>		
Comisioane din retragerile/deputerile de numerar	8,966	8,102
Comisioane din garanțiile emise	1,131	1,083
Venituri din operațiunile cu cardurile bancare	13,466	11,970
Comisioane din administrarea conturilor clienților	2,698	2,498
Comisioane din creditări	456	85
Alte comisioane bancare	743	732
Total venituri din taxe si comisioane	27,460	24,470
<i>Cheltuieli cu taxe si comisioane</i>		
Comisioane cu garanții, tranzacții în valută străină și alte taxe și comisioane bancare	(3,333)	(2,549)
Cheltuieli din operațiuni cu cardurile bancare	(7,497)	(6,582)
Total cheltuieli cu taxe si comisioane	(10,830)	(9,131)
Venituri nete din taxe si comisioane	16,630	15,339

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

22. Venituri nete din tranzactionare

	2021	Retratat 2020
	MDL'000	MDL'000
Venituri nete din tranzacționarea cu valuta (nota 35)	34,684	37,484
Rezultatul net din reevaluarea soldurilor în valută străină	(666)	(1,391)
Venituri nete din tranzactionare	34,018	36,093

23. Alte venituri operaționale

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
Venituri din penalități	101	92
Venituri din scoaterea din uz ale activelor materiale	118	144
Alte venituri operaționale	171	1,231
Venituri din dividende	271	157
Venituri din credite casate în anii precedenți	2,315	825
Total alte venituri operaționale	2,976	2,449

24. Majorarea / (micsorarea) provizionului din deprecierea creditelor si altor active financiare

	Note	2021	2020
		MDL'000	MDL'000
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	6	(2,082)	1,388
Active financiare la costul amortizat –titluri de stat	7	(1,542)	(529)
Conturi curente și depozite la bănci	4,5	716	(1,930)
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	(683)	(4,671)
Alte active la cost amortizat (factoring)		1,392	(610)
Total		(2,199)	(6,352)

Mai jos este prezentată detalierea ajustării valorii la credite și avansuri:

	Note	2021	2020
		MDL'000	MDL'000
Creșterea provizionului	6	(9,494)	(6,521)
Reducerea provizionului	6	7,412	7,909
Total		(2,082)	1,388

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

25. Cheltuieli cu personalul

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
Salarii	36,416	32,150
Asigurarea socială	8,307	5,203
Contribuții medicale	101	1,434
Tichete de masa	992	959
Total	45,816	39,746

Cheltuielile de remunerare a managementului sunt prezentate în Nota 30.

26. Cheltuieli generale și administrative

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
Cheltuieli aferente întreținerii și chiriei	1,320	1,035
Cheltuieli cu prima de asigurare a riscului	3,006	2,455
Alte cheltuieli	3,857	2,979
Cheltuieli privind întreținerea activelor corporale	3,370	3,294
Cheltuieli poștale și de telecomunicații	1,783	2,341
Cheltuieli privind întreținerea activelor necorporale	2,940	2,316
Cheltuieli aferente securității și asigurării activelor	1,486	1,376
Cheltuieli aferente auditului și consultanței	1,604	1,476
Rezultatul net aferent vânzării activelor preluate în posesie	2,768	152
Cheltuieli aferente impozitelor	1,288	1,956
Cheltuieli de deplasare de serviciu	100	54
Cheltuieli de marketing și sponsorizare	1,954	1,771
Cheltuieli de colectare numerar	330	235
Cheltuieli juridice	1,372	496
Cheltuieli de birotică	128	152
Cheltuieli de instruire	85	91
Cheltuieli de calculare a salariului	362	349
Cheltuieli de transport	63	45
Cheltuieli la fondul de rezoluție	5,799	1,365
Total	33,615	23,938

27. Depreciere și amortizare

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
Deprecierea	9,012	10,123
Amortizarea	2,398	3,138
Total	11,410	13,261

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

28. Garanții și alte angajamente financiare

Valoarea agregată a garanțiilor, angajamentelor și a altor elemente extrabilanțiere existente la 31 decembrie 2021 și 2020 este:

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
Garanții emise	58,272	54,086
Angajamente de finanțare și altele	14,333	1,893
Total	72,605	55,978

Angajamentele de finanțare nu necesită în mod obligatoriu o ieșire viitoare de numerar, având în vedere că multe din aceste angajamente vor expira fără a fi finanțate.

Banca preconizează ca suma datoriilor contingente sau angajamentelor să nu fie în totalitate contractată până la scadență.

Banca are semnate contracte de locațiune pentru spații. Aceste contracte au o medie de viață între trei și cinci ani, fără opțiune de reînnoire. Locatarul nu are restricții la semnarea contractelor de locațiune.

Începând cu 1 ianuarie 2019 se aplica standardul IFRS 16 în care locațiunea se tratează diferit. Pentru mai multe detalii a se vedea nota 8 „Imobilizări Corporeale”.

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare

a. Valorile recurente ale valorii juste

2021

	Total	(Nivelul 1)	(Nivelul 2)	(Nivelul 3)
		MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	121,252	-	121,252	-

2020

	Total	(Nivelul 1)	(Nivelul 2)	(Nivelul 3)
		MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	106,727	-	106,727	-

Active financiare FVOCI sunt active financiare a căror valoare de piață este determinată prin urmărirea ultimelor cotații ale hârtiilor de valoare emise de Ministerul Finanțelor prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei. Modelul presupune aplicarea ultimei cotații disponibile publicate pentru bonurile de trezorerie, obligațiunile de stat și certificate bancare.

Banca utilizează următoarea ierarhie pentru determinarea și dezvăluirea valorilor juste a instrumentelor financiare:

Nivel 1: prețuri cotate pe piețe active pentru același instrument (adică fără modificări sau mixări);

BCR Chisinau S.A. - Public

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Nivel 2: prețuri cotate pe piețe active pentru active sau datorii similare sau alte tehnici de evaluare în care toate datele de intrare sunt bazate pe date de piață observabile; și

Nivel 3: tehnici de evaluare în care toate datele de intrare nu sunt bazate pe date de piață observabile.

b. Active financiare care nu sunt ținute la valoarea justă

Tabelul de mai jos sumarizează valorile de bilanț și valorile juste a acelor active și datorii ce nu sunt prezentate la valoarea justă pe bilanțul contabil al Bancii:

	Valoarea de bilanț	Valoarea justă	Nivel ierarhic	Valoarea de bilanț	Valoarea justă	Nivel ierarhic
	2021	2021		Retratat 2020	Retratat 2020	
	MDL'000	MDL'000		MDL'000	MDL'000	
Active financiare						
Numerar	99,000	99,000	2	107,462	107,462	2
Conturi la Banca Națională	510,280	510,280	2	799,209	799,209	
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	406,443	2	599,305	599,305	2
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,077,270	1,072,207	3	903,976	913,456	
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	448,030	2	417,529	418,474	3
Alte active	20,532	20,532	3	18,632	18,632	2
Datorii financiare						
Depozite de la instituții bancare	53,989	53,989	2	55,774	55,774	3
Împrumuturi și linii de finanțare	50,449	50,449	2	41,235	41,235	2
Depozite de la clienți	2,067,937	2,068,475	2	2,375,355	2,373,182	2
Alte datorii	17,582	17,582	3	24,027	24,027	3

Activele financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților și Datorii către clienți sunt active, respectiv datorii financiare a căror valoare justă se determină prin aplicarea ratei de piață pentru instrumente similare disponibile la o dată cât mai apropiată de data de raportare. Aceste rate sunt disponibile pe site-ul BNM.

Pentru celelalte active și datorii financiare nu există o piață activă. În aceste condiții Banca consideră că aceste instrumente financiare datorită naturii și termenului scurt, se aproximează cu valoarea de bilanț.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

(i) Active financiare la cost amortizat - Credite și avansuri acordate clienților

Activele financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților sunt prezentate la valoarea brută minus provizionul privind deprecierea creditelor. Valoarea justă estimată a activelor financiare la cost amortizat - credite acordate clienților reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor bănești viitoare estimate. Fluxurile bănești viitoare sunt actualizate pe baza ratei de piață, pentru a determina valoarea justă a activelor financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților.

(ii) Active financiare la cost amortizat - Titluri de stat

Valoarea de bilanț a activelor financiare la cost amortizat - titluri de stat este prezentată la costul de amortizare. Valoarea justă a activelor păstrate până la maturitate este determinată în baza ratei de piață la instrumente similare.

(iii) Împrumuturi, incluzând disponibilități datorate altor bănci și datorii către clienți

Valoarea justă a împrumuturilor cu rată flotantă se aproximează cu valoarea lor de bilanț. Valoarea justă estimată a depozitelor cu dobândă fixă și alte împrumuturi, pentru care nu există prețuri de piață, se determină pe baza fluxurilor bănești viitoare.

c. Prezentarea instrumentelor financiare conform categoriei de măsurare

31 decembrie 2021	Active financiare la cost amortizat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Active financiare la VJ prin profit sau pierderi	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare				
Numerar	99,000	-	-	99,000
Conturi la Banca Națională	510,280	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	-	-	406,443
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri				
Credite corporative	948,298	-	-	948,298
Credite întreprinderi micro	142	-	-	142
Credite de consum neasigurate	9,369	-	-	9,369
Credite de consum asigurate	1,052	-	-	1,052
Credite ipotecare	162,437	-	-	162,437
Total credite și avansuri	1,121,298	-	-	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	122,270	-	122,270
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	-	-	448,770
Alte active	20,532	-	-	20,532
Total	2,606,323	122,270	-	2,728,593

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

c. Prezentarea instrumentelor financiare conform categoriei de măsurare (continuare)

Retratat 31 decembrie 2020	Active financiare la cost amortizat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Active financiare la VJ prin profit sau pierderi	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare				
Numerar	107,462		-	107,462
Conturi la Banca Națională	799,679	-	-	799,679
Conturi curente și depozite la bănci	604,584	-	-	604,584
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri				
Credite corporative	807,720	-	-	807,720
Credite întreprinderi micro	159	-	-	159
Credite de consum neasigurate	3,885	-	-	3,885
Credite de consum asigurate	747	-	-	747
Credite ipotecare	135,078	-	-	135,078
Total credite și avansuri	947,589	-	-	947,589
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	107,746	-	107,746
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	417,529	-	-	417,529
Alte active	40,991	-	-	40,991
Total	2,917,834	107,746	-	3,025,580

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

30. Părți afiliate

În cursul activității economice ordinare Banca a desfășurat o serie de tranzacții bancare și nebankare cu părți afiliate. Aceste tranzacții includ acordarea creditelor, deschiderea depozitelor, finanțarea comerțului, achitarea unor plăți, tranzacții cu valuta străină și procurarea de bunuri și servicii de la părți afiliate. S-au acordat credite angajaților și altor părți afiliate la ratele de piață. Mai jos sunt prezentate soldurile și tranzacțiile cu părțile afiliate pe parcursul anului:

Parte afiliată	Conturi Nostro și plasamente bancare	Provizion pentru pierderi la active	Depozite la finele anului	Împrumuturi	Venituri din dobânzi și comisioane	Cheltuieli cu dobânzi și comisioane	Cheltuieli/ costuri neafederente dobânzilor
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Acționari (BCR) și persoanele afiliate lor	2021						
Erste Group	383,852	(233)	19,240	39	15	2,616	3,006
BCR	373,807	(214)	15,501	-	14	2,021	3,006
	10,045	(19)	3,739	39	1	595	-
Acționari (BCR) și persoanele afiliate lor	2020						
Erste Group	582,372	(560)	17,476	-	229	3,903	2,455
BCR	567,931	(533)	13,850	-	229	3,567	2,455
	14,441	(27)	3,626	-	-	336	-
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoane afiliate lor	2021	-	13,096	-	152	116	4,195*
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoane afiliate lor	2020	-	12,205	-	30	181	4,006*
Total	2021	-	(233)	32,336	39	167	2,732
Total	2020	(560)	29,681	-	259	4,084	6,461

* Sumele includ cheltuieli cu salarii.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

30. Părți afiliate (continuare)

În anul 2021, Banca a prelungit contractul de împrumut de subparticipare cu Banca Comercială Română S.A. în limita maximă de 2,000 mii EUR și 1,000 mii USD pe un termen până la 30 septembrie 2022.

Pentru fiecare Garantie emisa în cadrul contractului, BCR Chișinău platește trimestrial către BCR, pe întreaga durată de valabilitate a Garantiei, un comision de garantare, compus din: (i) comision de emitere Garantie și (ii) comision de risc.

În anul 2021 BCR Chisinau SA a achitat către BCR suma de 138,310 EUR ceea ce reprezintă plata de către BCR a contravalorii Primei de asigurare aferenta Politei de asigurare emisa de Omniasig – Viena Insurance Group SA. în cadrul Programului de asigurare de risc operational - „Bankers Blanket Bond Insurance Program”, în care BCR Chisinau SA are calitate de asigurat. Aceste cheltuieli sunt clasificate pe linia de cheltuieli/ costuri ne-aferente dobânzilor se referă la prima de asigurare a riscului operațional.

Remunerarea Directorilor

Managementul executiv a avut o remunerație în valoare totală de 8,715 mii MDL (2020 - 8,276 mii MDL), contribuții pentru asigurări sociale în valoare de 550 mii MDL (2020 - 306 mii MDL), contribuții pentru asigurări medicale în valoare de 392 mii MDL (2020 - 343 mii MDL). Membrii neexecutivi ai Consiliului Băncii au primit onorarii în 2021 în valoare totală de 198 mii MDL (2020 - zero), contribuții pentru asigurări sociale în valoare de 47 mii MDL (2020 - zero), contribuții pentru asigurări medicale în valoare de 9 mii MDL (2020 - zero).

31. Suficiența capitalului

Tabelul de mai jos prezintă modul de calcul al activelor ponderate la risc, în conformitate cu reglementările BNM pentru anul 2021 și 2020:

2021	Valoare Nominală MDL'000	Valoarea ponderată la risc MDL'000
Cuquanturile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit, riscul de credit al contrapărții și tranzacțiile incomplete	2,764,581	953,938
<i>Abordarea standardizată (SA)</i>	<i>2,764,581</i>	<i>953,938</i>
Administrații centrale sau bănci centrale	1,080,302	-
Expuneri față de entități din sectorul public	-	1,204
Bănci	411,119	108,946
Societăți de investiții	720,308	560,211
Retail	51,363	25,006
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	367,234	223,315
Alte elemente	134,255	35,256
Cuquantumul total al expunerii la risc pentru riscul operațional (OpR)	-	165,632
<i>Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)</i>	<i>-</i>	<i>165,632</i>
Cuquantumul total al expunerii la risc	2,764,581	1,119,570

31. Suficiența capitalului (continuare)

2020	Valoare Nominală	Valoarea ponderată la risc
	MDL'000	MDL'000
Cuquanturile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit, riscul de credit al contrapărții și tranzacțiile incomplete	3,009,750	871,295
<i>Abordarea standardizată (SA)</i>	<i>3,009,750</i>	<i>871,295</i>
Administrații centrale sau bănci centrale	1,323,936	-
Bănci de dezvoltare multilaterală	93,267	-
Bănci	625,911	142,948
Societăți de investiții	471,793	470,548
Retail	15,503	10,719
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	328,382	205,593
Alte elemente	150,958	41,488
Cuquantumul total al expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul valutar	-	9,893
Cuquantumul expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul de schimb valutar în cadrul abordărilor standardizate (SA)	-	9,893
Schimb valutar	-	9,893
Cuquantumul total al expunerii la risc pentru riscul operațional (OpR)	-	149,315
<i>Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)</i>	<i>-</i>	<i>149,315</i>
Cuquantumul total al expunerii la risc	3,009,750	1,030,502

Suficiența capitalului și utilizarea capitalului reglementat sunt monitorizate de conducerea Băncii.

Pe parcursul anului 2021 și 2020 Banca a corespuns în întregime cerințelor de capital impuse de regulatori.

32. Gestionarea riscurilor

Introducere

Activitățile Băncii o expun la o varietate de riscuri financiare ce sunt gestionate printr-un proces continuu de identificare, evaluare și monitorizare, ce are drept scop stabilirea unor limite și controale adecvate. Procesul de gestionare a riscului este esențial rentabilității continue a Băncii, iar fiecare angajat este responsabil pentru expunerea la risc asociată cu responsabilitățile sale. Banca este expusă la riscul de creditare, de lichiditate și de piață, de asemenea și la diverse riscuri operaționale.

Procesul de gestionare a riscurilor nu include riscurile de afacere, cum ar fi riscul de mediu, tehnologic și industrial. Politica Băncii este de a monitoriza aceste riscuri prin intermediul procesului de planificare strategică.

Consiliul de Supraveghere este responsabil pentru gestionarea riscului, aprobarea strategiilor și principiilor de gestionare a riscurilor.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Comitetul de Audit, Conformitate și Administrare a Riscurilor (ACAR) are rol consultativ, asistând CS în exercitarea responsabilităților sale în ceea ce privește controlul intern, conformitatea, auditul, gestionarea riscurilor, aspecte juridice s.a.

Comitetul Executiv este responsabil pentru implementarea adecvată a mecanismelor de control intern și a sistemelor de gestionare a riscurilor, evaluând în mod constant riscurile care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor Băncii și luând măsuri legate de orice modificare a condițiilor în care își desfășoară Banca activitatea. CEX se asigură că politicile și procesele de gestiune a riscurilor sunt adecvate din perspectiva profilului de risc și a planului de activitate al băncii și că acestea sunt implementate eficient în cadrul procesului de revizuire a politicilor și strategiei de risc.

Comitetul de Credite (CC) este organul operativ de luare a deciziilor pentru aprobarea produselor de creditare în conformitate cu reglementările interne, aferente autorităților de aprobare a produselor de tip credit. Totodată, elaborează/dezvolta strategia de colectare a creanțelor Băncii, asigură maximizarea recuperării creanțelor Băncii și decide măsurile necesare pentru reducerea portofoliului de credite neperformante ale Băncii.

Comitetul de administrare a activelor și pasivelor (ALCO) revizuieste, raportează către și asistă CEX în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în domeniul managementului structurii activelor și pasivelor, strategiei de finanțare, politicii de dobânzi, politicii de lichiditate și este un organ de analiză și decizie care emite hotărâri și recomandări potrivit limitelor de autoritate stabilite.

Comitetul Operațional de Lichiditate (COL) este responsabil de gestionarea zilnică a poziției de lichiditate a Băncii. Analizează situația lichidității BCRC în mod regulat și raportează direct către ALCO. De asemenea, propune măsuri pentru ALCO în cadrul politicilor și principiilor de management stabilite în Politica Procesul Intern de Evaluare a Adecvării Lichidității. Mai mult, membrii COL sunt puncte de contact pentru alte departamente pentru probleme legate de lichiditate.

Gestionarea riscului este în responsabilitatea Departamentului Managementul Riscului („DMR”) care asigură menținerea unui proces de control independent, ce include monitorizarea nivelului expunerii la risc și evaluarea riscului aferent produselor noi și tranzacțiilor structurate. Acest departament asigură de asemenea acoperirea riscurilor în cadrul sistemelor de evaluare și raportare a riscurilor.

Noul model organizatoric al DMR se bazează pe 3 activități principale: credit underwriting, risc strategic (inclusiv raportarea) și activitatea workout, după cum urmează:

- I. Credit underwriting - cuprinde funcții aferente analizei aplicațiilor de credit și emiterea opiniilor de risc; elaborarea/implementarea politicilor și procedurilor de creditare; monitorizarea semnalelor de avertizare timpurie (EWS); managementul garanțiilor, inclusiv principiile de evaluare și reevaluare a acestora; identificarea și monitorizarea grupurilor de clienți aflați în legătură.
- II. Riscul strategic se referă la:
 - Definirea, elaborarea și implementarea cadrului ICAAP (strategia de risc, cadrul apetitului și toleranței la risc, planul de redresare, testele de stres, evaluarea materialității riscurilor, adecvarea capitalului, guvernanta și analiza riscului de concentrare s.a.);
 - Monitorizarea riscurilor, analiza și raportarea acestora; calcularea, monitorizarea și raportarea indicatorilor riscului de credit, inclusiv în cadrul exercitiilor de bugetare; calcularea RWA (active ponderate la risc); implementarea tehnicii a noilor cerințe de raportare etc.;
 - Administrarea riscului de piață, lichiditate și operațional, inclusiv setarea și monitorizarea limitelor corespunzătoare și raportarea.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

- III. Activitatea workout se refera la: monitorizarea clientilor aflatii in gestiunea workout si recuperarea creantelor Bancii; procesul de realizare a garantiilor preluate in posesie; elaborarea si implementarea Procedurii de recuperare a creditelor neperformante a clientilor retail si persoane juridice; initierea procedurilor de judecata s.a.

Trezoreria Băncii este responsabilă de gestionarea activelor și datoriilor Băncii, cât și structura financiară. De asemenea poartă răspundere și pentru riscurile aferente finanțării și lichidității.

Managementul riscului si capitalului

Activitatea de administrare a riscurilor este integrată cu cadrul de guvernanta al Bancii si este parte a proceselor de planificare, atat la nivel operational, cat si strategic. Banca are principii solide de guvernanta, care includ o structura organizationala bine definita, cu linii de responsabilitate transparente si consistente, cu procese eficiente de identificare, administrare, monitorizare si raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expusa, cu mecanisme adecvate de control intern.

Procesul Intern de Evaluare a Adecvarii Capitalului la Riscuri (ICAAP) in cadrul BCRC, impus de pilonul II Basel, reprezinta o componenta importanta a procesului de conducere si a culturii decizionale a Bancii si asigura conducerii posibilitatea sa evalueze in mod continuu profilul de risc al Bancii si gradul de adecvare a capitalului intern in raport cu acesta.

Asumarea de riscuri intr-o maniera constienta si selectiva, precum si administrarea cu profesionalism a riscurilor reprezinta una dintre principalele functii ale BCRC, un nivel adecvat de capitalizare fiind esential pentru situatia financiara a Bancii si pentru operatiunile derulate de aceasta.

ICAAP este utilizat pentru a evalua daca BCRC poate suporta riscurile asumate, prin compararea portofoliilor de risc ale acesteia (luand in calcul toate tipurile de riscuri), cu capitalul Bancii (potentialul de acoperire cu capital).

ICAAP este parte integranta a cadrului general de administrare a riscurilor la nivelul BCRC si este realizat in concordanta cu planurile strategice ale Bancii si cu modul in care acestea sunt corelate cu factorii macroeconomici. In acest sens, BCRC dezvolta o strategie de mentinere adecvata a nivelurilor de capital, care incorporeaza factori cum ar fi: prognoza de crestere a creditelor, informatii privind sursele viitoare de finantare si modul de utilizare a resurselor, politica de dividende, precum si orice variatie pro-ciclica identificata la nivelul unui ciclu de afaceri.

BCRC are ca obiectiv fundamental mentinerea unui nivel adecvat al capitalului, luand in considerare profilul de risc, mediul economic, calitatea proceselor de control intern si administrare a riscului, planurile strategice, precum si calitatea capitalului intern disponibil.

Componentele necesare pentru asigurarea intregului cadru ICAAP, a cerintelor de reglementare, dar in mod particular, pentru a asigura generarea de valoare adaugata, pot fi grupate dupa cum urmeaza:

- Strategia de Risc;
- Declaratia privind Apetitul la Risc (RAS);
- Analize de risc si testarea in conditii de criza, incluzand:
 - Evaluarea Materialitatii Riscurilor (RMA);
 - Analiza Riscului de Concentrare (RCA);
 - Simularile de criza;
 - Calculul capacitatii de acoperire a riscurilor (RCC);
- Administrarea riscurilor, incluzand:
 - Planificarea riscurilor si activitatea de bugetare;
 - Alocarea de capital;
 - Managementul performantei.
- Planul de redresare.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Managementul riscului și capitalului (continuare)

Acest cadru este suplimentat cu o arhitectura de risc cuprinzătoare, acesta cuprinzând:

- Politici și Procese;
- Cadrul de raportare;
- Platforme și instrumente tehnice;
- Date de risc.

Procesul de management al capitalului cuprinde un număr de activități distincte, începând de la stabilirea obiectivelor de capital și procesul de planificare a capitalului, continuând cu alocarea de capital și cu managementul performanței până la monitorizare și raportare. Acest proces de gestionare a capitalului se aplică capitalului contabil, capitalului în cadrul Pilonului I și Pilonului II, iar evaluarea adecvării capitalului este efectuată pentru ambele – nivelurile actuale și cele planificate ale capitalului.

Limitarea riscului

Banca, în mod activ, utilizează gajul pentru a reduce riscul de credit.

Concentrarea excesivă a riscului

Riscul de concentrare se referă la consecințe adverse potențiale care pot apărea din concentrări sau interacțiuni între tipuri de riscuri sau factori de risc similari sau diferiți între tipurile de riscuri, cum ar fi riscul provenit din creditele acordate aceluiași client, unui grup de clienți aflați în legătură, unor clienți din aceeași regiune geografică sau industrie sau unor clienți care oferă aceeași gamă de bunuri și servicii, riscul față de un singur emitent de garanții, precum și riscul de credit provenit din utilizarea tehnicilor de mitigare a riscului și în particular din expuneri mari indirecte.

Concentrarea riscului reprezintă expunerea (expunerile) care poate/pot apărea în cazul unei Bănci la nivelul diferitelor categorii de riscuri individuale sau de-a lungul mai multor categorii de riscuri, cu potențialul de a produce: (i) pierderi suficient de mari pentru a amenința stabilitatea Băncii și/sau capacitatea acesteia de a-și derula activitățile de bază sau (ii) o schimbare materială în profilul de risc al acesteia.

Pentru a evita concentrarea excesivă a riscului, politicile și procedurile Băncii includ îndrumări specifice ce pun accentul pe menținerea unui portofoliu diversificat. Concentrările de risc identificate sunt controlate și gestionate corespunzător.

Cadrul BCRC de administrare a riscului de concentrare cuprinde standardele necesare pentru identificarea, măsurarea, monitorizarea și diminuarea riscurilor de concentrare, a căror implementare este esențială pentru asigurarea viabilității Băncii pe termen lung, în special în condiții economice de stres. Riscul de concentrare este adresat prin sistemul complex de limite al Băncii, precum și prin analize specifice de concentrare.

Riscul de credit

Banca se expune riscului de creditare, care este riscul că partea contractată va aduce un prejudiciu financiar Băncii ca rezultat al neonorării unei obligații. Banca structurează nivelurile riscului de credit la care se expune prin stabilirea limitelor asupra nivelului de risc acceptat în relația sa cu un debitor, un grup de debitori sau segmente de industrii.

Banca a elaborat un proces de analiză a calității portofoliului de credite pentru identificarea posibilelor modificări în credibilitatea părții contractante, inclusiv analiza regulată a gajului. Limitele la nivel de parte contractantă sunt stabilite prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de creditare, care atribuie fiecărei părți contractante un anumit rating. Ratingurile de risc sunt supuse revizuirii în mod regulat. Procesul de analiză a calității creditelor are drept scop estimarea pierderilor posibile aferente riscurilor la care Banca este expusă și luare de măsuri corective.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Calitatea creditelor după clasa de active financiare

Calitatea creditului activelor financiare rămâne gestionată de către Banca care utilizează ratingurile de credit interne. Tabelul de mai jos prezintă valoarea netă de provizioane a claselor de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de credit în baza restantelor existente și tipului de depreciere.

31/12/2021					
Note	Nici restante, nici depreciate	Restante, dar nedepreciate	Depreciate individual	Depreciate colectiv	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	4	510,280	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	5	406,443	-	-	406,443
Credite și avansuri acordate clienților	6	1,070,804	1,790	4,655	1,077,270
Hartii de valoare de stat - la cost amortizat	7	448,770	-	-	448,770
Hartii de valoare de stat – la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	122,271	-	-	122,271
Alte active financiare	10	20,532	-	-	20,532
Total		2,579,100	1,790	4,655	2,585,566

Retratat 31/12/2020					
Note	Nici restante, nici depreciate	Restante, dar nedepreciate	Depreciate individual	Depreciate colectiv	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	4	799,209	-	-	799,209
Conturi curente și depozite la bănci	5	599,305	-	-	599,305
Credite și avansuri acordate clienților	6	889,268	2,235	12,088	903,976
Hartii de valoare de stat - la cost amortizat	7	417,529	-	-	417,529
Hartii de valoare de stat – la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	107,746	-	-	107,746
Alte active financiare	10	18,632	-	-	18,632
Total		2,831,689	-	385	2,832,074

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

	31/12/2021						
	MDL'000						
	Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	Active financiare la costul amortizat – alte active	Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 1	2,457,993	510,280	411,601	933,346	10,598	470,916	121,252
0 zile	2,457,991	510,280	411,601	933,344	10,598	470,916	121,252
1-30 zile	2	-	-	2	-	-	-
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 2	156,645	-	-	154,346	2,294	5	-
0 zile	154,558	-	-	152,359	2,294	5	-
11-30 zile	1,980	-	-	1,980	-	-	-
31-60 zile	7	-	-	7	-	-	-
Valori Brute ale activelor, depreciate, Stadiul 3	33,607	-	-	33,607	-	-	-
0 zile	486	-	-	486	-	-	-
1-30 zile	330	-	-	330	-	-	-
31-60 zile	44	-	-	44	-	-	-
61-90 zile	2	-	-	2	-	-	-
91-180 zile	748	-	-	748	-	-	-
180-360 zile	549	-	-	549	-	-	-
>360 zile	31,448	-	-	31,448	-	-	-
Total	2,648,245	510,280	411,601	1,121,299	12,892	470,921	121,252
Ajustări de valoare SIRF 9	(77,066)	-	(5,158)	(44,028)	(26)	(22,151)	(5,703)
Valoare contabilă neta	2,576,882	510,280	406,443	1,077,271	12,866	448,770	121,252

Banca Comercială Română Chişinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAŢIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

	Retratat 31/12/2020						
	MDL'000						
	Total	Conturi la Banca Naţională	Conturi curente şi depozite la bănci	Active financiare la costul amortizat - credite şi avansuri	Active financiare la costul amortizat - alte active	Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 1							
0 zile	2,692,168	799,679	604,584	707,781	11,894	438,125	107,746
1-30 zile	2,692,156	799,679	604,584	707,769	11,894	438,125	107,746
	12	-	-	12	-	-	-
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 2							
0 zile	194,060	-	-	194,047	-	13	-
11-30 zile	191,561	-	-	191,548	-	13	-
31-60 zile	2,477	-	-	2,477	-	-	-
	22	-	-	22	-	-	-
Valori Brute ale activelor, depreciate, Stadiul 3							
0 zile	45,761	-	-	45,761	-	-	-
1-30 zile	1,528	-	-	1,528	-	-	-
31-60 zile	-	-	-	-	-	-	-
61-90 zile	559	-	-	559	-	-	-
91-180 zile	574	-	-	574	-	-	-
180-360 zile	672	-	-	672	-	-	-
>360 zile	99	-	-	99	-	-	-
	42,329	-	-	42,329	-	-	-
Total	2,909,630	799,679	604,584	947,589	11,894	438,138	107,746
Ajustări de valoare SIFR 9	(75,713)	(470)	(5,279)	(43,613)	(722)	(20,609)	(5,020)
Valoare contabilă netă	2,833,917	799,209	599,305	903,976	11,172	417,529	107,746

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Angajamente de creditare

Banca propune clienților săi garanții financiare, scopul principal al acestor instrumente este de a asigura efectuarea plăților necesare din numele clientului sau a încheia angajamente ce extind liniile de credit și astfel asigurând necesitățile de lichidități. Garanțiile și acreditivale (inclusiv acreditivale stand-by) obligă Banca să efectueze plățile necesare în numele clientului în rezultatul unui anumit eveniment, deseori legat de importul sau exportul de bunuri. Aceste angajamente poartă același risc ca și creditele și sunt gestionate de aceleași proceduri și politici de control.

Concentrare riscului: Expunerea maximă la riscul de credit fără garanții deținute sau orice ameliorare a rating-ului de credit

Expunerea maximă la riscul de credit

	Note	31/12/2021 MDL'000	Retratat 31/12/2020 MDL'000
Conturi la Banca Națională	4	510,280	799,679
Conturi curente și depozite la bănci	5	411,601	604,584
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	6	1,121,298	947,589
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	7	448,770	417,529
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	121,252	106,727
Alte active	10	12,892	11,894
Total		2,626,093	2,888,002
 Garanții emise	 28	 58,272	 54,085
Angajamente de acordare a creditelor	28	14,333	1,893
Total		72,605	55,978
Expunere maximă la riscul de credit, total		2,698,698	2,943,980

Concentrarea Băncii față de risc este gestionată pe client/parte contractantă și sector industrial.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Cei mai mari debitori și creditorii

Concentrarea expunerii nete a conturilor curente și depozitelor deținute la alte bănci este prezentată mai jos:

	2021	2020
	MDL'000	MDL'000
ERSTE GROUP BANK AG	373,593	567,398
B.C. VICTORIABANK S.A.	22,824	17,494
BCR ROMANIA	10,026	14,413
Total	406,443	599,305

La 31 decembrie 2021, concentrarea expunerii brute IFRS pentru cei mai mari debitori non-default (inclusiv expunerea extrabilantiera), fara aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, prezentată pe grupe sau individual a fost următoarea:

2021	MDL'000	în % fonduri proprii – 432,563 MDL'000
S.C."SORINLUX" S.R.L.	61,885	14.31%
PARADIS S.R.L.	60,293	13.94%
MOLDTELECOM SA	60,154	13.91%
S.C. TDS & CO S.R.L.	54,456	12.59%
I.C.S. LE BRIDGE CORPORATION LIMITED S.R.L.	40,712	9.41%
Total	277,499	64.15%

La 31 decembrie 2020, concentrarea expunerii nete pentru cei mai mari debitori, prezentată pe grupe sau individual a fost următoarea:

2020	MDL'000	în % fonduri proprii – 424,376 MDL'000
DIAZCHIM Grup	60,411	14.24%
MOLDTELCOM Grup	60,024	14.14%
DAAC- Grup	52,586	12.39%
TDS & CO Grup	48,765	11.49%
COMPLEX-TOTAL S.R.L.	42,623	10.04%
Total	264,409	62.31%

Tabelul de mai jos indică expunerea maximă la riscul de credit pentru elementele bilanțului contabil la nivel industrial înainte de efectul de atenuare prin utilizarea procedurilor de compensare și a contractelor de gaj.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza pe industrii

31 decembrie 2021	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comerț	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	510,280	-	-	-	-	-	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	411,601	-	-	-	-	-	-	-	411,601
									0
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri									0
Credite corporative	-	-	143,610	649,682	120,614	-	34,392	-	948,298
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	142	-	-	-	142
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-	-	9,369	9,369
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-	-	1,052	1,052
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	162,437	162,437
Total credite	-	-	143,610	649,682	120,756	-	34,392	172,858	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	118,958	2,294	-	-	-	-	-	-	121,252
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	470,921	-	-	-	-	-	-	470,921
Alte active	-	-	7,796	5,096	-	-	-	-	12,892
Total	1,040,839	473,215	151,406	654,778	120,756	-	34,392	172,858	2,648,244
Ajustări de valoare SIFR 9	(10,861)	(22,151)	(3,360)	(9,154)	(28,612)	-	(1,056)	(1,872)	(77,066)
Valoarea contabilă neta	1,029,978	451,064	148,046	645,624	92,144	-	33,336	170,986	2,571,178

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza pe industrii

Retratat 31 decembrie 2020	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comerț	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	799,679	-	-	-	-	-	-	-	799,679
Conturi curente și depozite la bănci	604,584	-	-	-	-	-	-	-	604,584
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri									
Credite corporative	-	-	130,415	529,374	106,548	484	40,899	-	807,720
Credite întreprinderi micro	-	-	-	17	142	-	-	-	159
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-	-	3,885	3,885
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-	-	747	747
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	135,078	135,078
Total credite	-	-	130,415	529,391	106,690	484	40,899	139,710	947,589
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	101,963	4,764	-	-	-	-	-	-	106,727
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	438,138	-	-	-	-	-	-	438,138
Alte active	-	-	6,483	5,411	-	-	-	-	11,894
Total	1,506,226	442,902	154,194	539,865	106,690	484	40,899	139,710	2,930,970
Ajustări de valoare SIRF 9	(10,531)	(20,833)	(2,810)	(4,980)	(33,674)	(61)	(220)	(2,604)	(75,713)
Valoarea contabilă netă	1,495,681	422,069	151,012	534,535	73,016	423	40,679	137,106	2,854,521

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Gajul și alte majorări de credite

Volumul și tipul de gaj solicitat depinde de evaluarea riscului de credit a părții contractante. Banca implementează îndrumări referitoare la admisibilitatea tipurilor de gaj și parametri de evaluare.

Tipurile principale de gaj sunt următoarele:

- Pentru împrumuturi comerciale, custodia asupra imobilului, stocurilor și creanțelor comerciale.
- Pentru împrumuturile retail, ipoteca asupra bunurilor imobiliare.

Managementul monitorizează valoarea de piață a gajului, solicită adițional gaj în conformitate cu contractul încheiat, de asemenea monitorizează valoarea de piață a gajului obținut pe parcursul analizei reducerii pentru pierderi a valorii.

Politica Băncii este de a vinde bunurile luate în posesie. Încasările sunt utilizate pentru a reduce sau a rambursa împrumutul scadent. În mod general, Banca nu utilizează bunurile luate în posesie în activitatea sa.

Banca urmează să comercializeze bunurile reposedate în următorii ani. Procesul de comercializare a bunurilor este promovat de către angajații responsabili de gestiunea creditelor aflate în administrare workout precum și de către companii specializate cu care Banca are încheiate contracte de colaborare. Bunurile sunt promovate spre comercializare atât pe site-ul intern al Băncii precum și pe site-urile de specialitate. Majoritatea bunurilor preluate în posesie au fost comercializate în anii precedenți ceea ce demonstrează că procesul de comercializare promovat de către Banca este unul eficient.

Calitatea portofoliului de active financiare conform ratingului intern

Modelele de rating intern și parametrii de risc sunt dezvoltați la nivelul Erste Group. Banca și-a aliniat politicile sale interne la cele de Grup.

Pentru prezentarea informației privind calitatea activelor, Banca atribuie fiecărui client una din următoarele patru categorii de risc, pe baza ratingului intern al clientului:

Risc scăzut. În general, clienții locali cu relații bine stabilite și relativ îndelungate cu Banca sau clienți mari recunoscuți pe plan internațional. Situația financiară foarte bună și probabilitatea scăzută a dificultăților financiare în raport cu piața pe care operează clienții. Clienții retail care au relații îndelungate cu banca sau clienții cu o gamă largă de produse. Nu există plăți întârziate în momentul evaluării sau în următoarele 12 luni. Expunerile noi sunt asumate în general cu clienții din această categorie de risc.

Supravegheat. Clienții vulnerabili non-retail, care pot avea plăți restante în istoricul lor de credit sau pot întâmpina dificultăți de rambursare a datoriilor pe termen mediu. Clienții retail cu posibile probleme de plată în trecut, declanșând procese de colectare timpurie. Acești clienți au, de obicei, un istoric bun al plăților recente.

Substandard. Debitorul este vulnerabil la evoluțiile financiare și economice negative pe termen scurt și prezintă o probabilitate ridicată de default. În unele cazuri, măsurile de restructurare sunt posibile sau deja în vigoare.

Neperformant. Unul sau mai multe dintre evenimentele de default prestabilite în conformitate cu articolul 178 din CRR sunt îndeplinite: printre altele, improbabilitatea de plată, întârzieri la plata dobânzilor sau transelor din credit care depășesc pragul de semnificație mai mult de 90 de zile, restructurarea care se materializează într-o pierdere pentru creditor, înregistrarea pierderii din credit sau inițierea procedurii de faliment. Banca asigură recunoașterea/aplicarea defaultului la nivel de client; în cazul în care clientul intră în default cu oricare dintre expunerile de risc, atunci expunerea totală a clientului evidențiată în bilanț și în afara bilanțului, inclusiv conturi de capital, este considerată în default. Mai mult, expunerile neperformante cuprind și tranzacții de restructurare neperformanta, chiar și în cazurile în care clientul nu este în default.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Calitatea portofoliului de active financiare conform ratingului intern (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă ratingul intern de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare.

31/12/2021	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	-	510,280	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	383,852	27,749	-	-	411,601
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri					
Credite corporate	719,518	198,795	-	29,985	948,298
Credite întreprinderi micro	-	-	-	142	142
Credite de consum neasigurate	9,086	125	7	151	9,369
Credite de consum asigurate	1,041	-	-	11	1,052
Credite ipotecare	157,260	1,858	-	3,319	162,437
Total credite	886,905	200,778	7	33,608	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	121,252	-	-	121,252
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	470,921	-	-	470,921
Alte active	9,156	3,736	-	-	12,892
Total	1,279,913	1,334,716	7	33,608	2,648,244
Ajustări de valoare SIRF 9	(7,913)	(40,220)	(2)	(28,931)	(77,066)
Valoarea contabilă neta	1,272,000	1,294,496	5	4,677	2,571,178

Retratat 31/12/2020	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	-	799,679	-	-	799,679
Conturi curente și depozite la bănci	582,371	22,213	-	-	604,584
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri					
Credite corporate	603,613	162,346	-	41,761	807,720
Credite întreprinderi micro	-	-	-	159	159
Credite de consum neasigurate	3,651	92	-	142	3,885
Credite de consum asigurate	747	-	-	-	747
Credite ipotecare	128,477	2,901	-	3,700	135,078
Total credite	736,488	165,339	-	45,762	947,589
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	106,727	-	-	106,727
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	438,138	-	-	438,138
Alte active	6,453	5,441	-	-	11,894
Total	1,325,312	1,537,537	-	45,762	2,908,611
Ajustări de valoare SIRF 9	(6,383)	(36,041)	-	(33,289)	(75,713)
Valoarea contabilă neta	1,318,929	1,501,496	-	12,473	2,832,898

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Calitatea portofoliului de active financiare conform BNM

Calitatea portofoliului de active financiare este gestionată de Bancă și prin utilizarea sistemului de evaluare al BNM, potrivit căruia activele sunt clasificate în următoarele 5 categorii:

Standard: În cazul în care nici una din definițiile expuse mai jos nu pot fi aplicate creditul se va considera standard, dacă este credit la termen și toate condițiile contractuale sunt totalmente îndeplinite și nu sunt motive ce ar indica că Banca în prezent sau în viitor ar putea suferi pierderi.

Supravegheat: creditul la care există probleme potențiale, legate de starea financiară a împrumutatului sau de asigurarea creditului. Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii Băncii, deoarece atunci când nu vor fi luate măsuri privind soluționarea acestor probleme, ele pot duce la micșorarea probabilității privind rambursarea creditului sau probabilității că Banca va obține rambursarea creditului în viitor.

Substandard: există riscul pierderilor mai înalt decât cel obișnuit, provocat de unul din următorii factori:

- a) situația financiară a împrumutatului este nefavorabilă sau se înrăutățește;
- b) asigurarea (dacă aceasta există) creditului este insuficientă sau se înrăutățește;
- c) alți factori nefavorabili, care trezesc îngrijorarea privind posibilitatea împrumutatului de a rambursa creditul în conformitate cu condițiile existente de rambursare.

Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii Băncii, deoarece există probabilitatea că Banca va suporta pierderi, dacă nu vor fi înlăturate neajunsurile.

Dubios: Există probleme, care pun la îndoială și scad probabilitatea rambursării creditului în volum deplin în baza circumstanțelor, condițiilor și a valorii de piață a asigurării, în cazul în care activul este asigurat.

Probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați, care în curând se vor realiza și care pot contribui la ameliorarea situației de rambursare a creditului. Clasificarea acestui credit în categoria creditelor compromise se amână până la o determinare mai precisă a stării creditului dat.

Compromis: La momentul clasificării creditul nu poate fi rambursat.

În cazul în care contrapartea este evaluată de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA, clasificarea activelor/angajamentelor condiționale se efectuează în corespundere cu ratingul contrapărții și se include în una din următoarele categorii:

Standard – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la AAA/Aaa până la A-/A3 inclusiv.

Supravegheat – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BBB+/Baa1 până la BBB-/Baa3 inclusiv.

Substandard – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BB+/Ba1 până la BB-/Ba3 inclusiv.

Dubios (îndoielnic) – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din companiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la B+/B1 până la CCC-/Caa3/C inclusiv.

Compromis (pierderi) – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la CC/Ca/ DDD până la R/C/D inclusiv.

Tabelul de mai jos prezintă ratingul de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare. Valorile prezentate includ provizionul pentru depreciere.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Calitatea portofoliului de active financiare conform BNM (continuare)

31/12/2021	Nesupuse clasificării	Standarde	Suprave- gheate	Substan- darde	Dubioase	Compro- mise	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la BNM	510,280	-	-	-	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	373,807	27,749	10,045	-	-	-	411,601
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri							
Credite corporate	-	678,555	239,758	-	-	29,985	948,298
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	142	142
Credite de consum neasigurate	-	8,666	546	1	27	129	9,369
Credite de consum asigurate	-	1,041	-	-	-	11	1,052
Credite ipotecare	-	146,568	12,060	1,574	2,028	207	162,437
Total credite și avansuri	-	834,830	252,364	1,575	2,055	30,474	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	121,252	-	-	-	-	-	121,252
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	470,921	-	-	-	-	-	470,921
Alte active	-	4,991	7,901	-	-	-	12,892
Total	1,476,260	867,570	270,310	1,575	2,055	30,474	2,648,244

Retratat 31/12/2020	Nesupuse clasificării	Standarde	Suprave- gheate	Substan- darde	Dubioase	Compro- mise	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la BNM	799,679	-	-	-	-	-	799,679
Conturi curente și depozite la bănci	567,930	22,213	14,441	-	-	-	604,584
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri							
Credite corporate	-	551,700	214,259	-	-	41,761	807,720
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	159	159
Credite de consum neasigurate	-	3,324	381	38	22	120	3,885
Credite de consum asigurate	-	747	-	-	-	-	747
Credite ipotecare	-	113,821	17,338	2,056	1,543	320	135,078
Total credite și avansuri	-	669,592	231,978	2,094	1,565	42,360	947,589
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	106,727	-	-	-	-	-	106,727
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	438,138	-	-	-	-	-	438,138
Alte active	-	6,453	5,441	-	-	-	11,894
Total	1,912,474	698,258	251,860	2,094	1,565	42,360	2,908,611

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Ratingul atribuit de către una din agențiile internaționale de rating.

Tara	Denumire banca	Rating Moody's	Rating S&P's	Rating Fitch	Clasificare locala
31/12/2021					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A1	A+	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa1	N/A	BBB+	Supravegheat
31/12/2020					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A2	A	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa1	N/A	BBB+	Supravegheat

BNM nu are atribuit un rating de evaluare stabilit de către un ECAI (Instituție externă de evaluare a creditului) astfel ca acesta este evaluata la ratingul de tara B3 stabilit de către Moody's.

Valoarea de colateralizare a creditelor și avansurilor acordate clienților

31/12/2021

	Creditele supra-colateralizate		Creditele sub-colateralizate	
	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului
Credite corporate	305,732	410,220	642,566	353,035
Credite întreprinderi micro	-	-	142	-
Credite de consum neasigurate	-	-	9,360	-
Credite de consum asigurate	948	1,658	-	-
Credite ipotecare	107,295	159,230	55,257	50,632
Total	413,975	571,108	707,325	403,667

31/12/2020

	Creditele supra-colateralizate		Creditele sub-colateralizate	
	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului
Credite corporate	248,408	352,343	559,312	371,795
Credite întreprinderi micro	-	-	159	-
Credite de consum neasigurate	-	-	3,885	-
Credite de consum asigurate	611	944	135	128
Credite ipotecare	93,125	148,514	41,954	38,177
Total	342,144	501,801	605,445	410,100

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Valoarea de bilanț divizată pe clase de active financiare transferate între stadii de depreciere

2021	Transferuri între stadiul 1 și stadiul 2		Transferuri între stadiul 2 și stadiul 3		Transferuri între stadiul 1 și stadiul 3	
	Către stadiul 2 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 2	Către stadiul 3 de la stadiul 2	Către stadiul 2 de la stadiul 3	Către stadiul 3 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 3
Credite corporate	63,150	60,020	-	-	-	-
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	7	7	-	-	59	-
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-
Credite ipotecare	672	1,446	-	-	757	339
Total Valoare Brută	63,829	61,473	-	-	816	339
Ajustare calculate	(2,744)	(369)	-	-	(44)	-
Total valoare netă	61,085	61,104	-	-	772	399

2020	Transferuri între stadiul 1 și stadiul 2		Transferuri între stadiul 2 și stadiul 3		Transferuri între stadiul 1 și stadiul 3	
	Către stadiul 2 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 2	Către stadiul 3 de la stadiul 2	Către stadiul 2 de la stadiul 3	Către stadiul 3 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 3
Credite corporate	166,693	30,232	-	-	-	-
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	80	-	73	-	54	-
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-
Credite ipotecare	11,794	358	-	-	885	-
Total Valoare Brută	178,567	30,590	73	-	939	-
Ajustare calculate	(4,372)	(258)	(67)	-	(403)	-
Total valoare netă	174,195	30,332	6	-	536	-

Riscul lichidității și gestionarea resurselor

Riscul lichidității constă în o eventuală imposibilitate a Băncii de a asigura în orice moment și la un preț rezonabil mijloacele bănești necesare pentru onorarea obligațiunilor sale de plată, atât în condiții normale cât și situații de stres. Pentru minimizarea acestui risc, Banca utilizează resurse diversificate de finanțare, adițional la portofoliul de depozite, adoptă o politică de gestionare a activelor ținând cont de riscul lichidității, monitorizează zilnic fluxurile bănești viitoare și lichiditatea. Aceasta presupune evaluarea fluxurilor bănești pronosticate și disponibilitatea gajului de calitate înaltă necesar pentru obținerea de resurse suplimentare de finanțare, în caz de necesitate.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Banca menține un portofoliu de active diverse, ce sunt cotate pe piață și vor fi ușor lichidate în cazul întreruperii neprevăzute a fluxului de numerar. Banca deasemenea a contractat linii de credit pe care le poate utiliza pentru a satisface cererea de lichiditate. Adicional, Banca își menține rezervele obligatorii la BNM în valoare de 26% din fondurile atrase în lei și 30% din fondurile atrase în valută. În conformitate cu politica Băncii, nivelul lichidității este evaluat și gestionat pe baza utilizării metodelor de simulare pentru situații de criza specifice pieții și Băncii în particular. Unul dintre cei mai importanți indicatori este menținerea ponderii activelor lichide în total active. Activele lichide includ mijloacele bănești, conturile la Banca Națională, conturile curente și depozitele pe termen scurt la bănci și alte valori mobiliare emise și împrumuturi cu scadența mai mică de o lună. Nivelul lichidității pe parcursul anului este prezentat mai jos:

Nivelul lichidității		2021	2020
	La finele anului	57.68%	66.64%
	Maxim	65.35%	73.95%
	Minim	57.68%	62.55%
	Mediu	61.85%	68.21%

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul lichidității și gestionarea resurselor (continuare)

Structura pe scadențe

În tabelul de mai jos sunt prezentate activele la valoarea contabilă și datoriile calculate în baza fluxurilor viitoare de numerar neactualizate ale Băncii și grupate pe scadență rămasă la situația din 31 decembrie 2020 și 2021:

La 31 decembrie 2021	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 lună până 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadența nedefinită
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	99,000	99,000	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	510,280	510,280	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	406,443	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	1,348,933	55,614	59,952	403,109	591,858	238,400	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	456,627	63,636	163,421	229,565	5	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	122,429	119,630	902	879	0	-	1,018
Alte active	20,532	7,640	-	5,097	7,795	-	-
Total active financiare	2,964,244	1,262,243	224,275	638,650	599,658	238,400	1,018
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	53,989	53,989	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	50,477	1,989	54	5,632	13,732	29,070	-
Depozite de la clienți	2,093,298	1,234,717	88,707	375,100	394,774	-	-
Alte datorii	17,582	6,875	-	456	10,251	-	-
Total datorii financiare	2,215,346	1,297,570	88,761	381,188	418,757	29,070	-
Garanții	58,272	58,272	-	-	-	-	-
Angajamente de finanțare și alte	14,333	14,333	-	-	-	-	-
Total	72,605	72,605	-	-	-	-	-
Decalaje în lichiditate	676,293	(107,932)	135,514	257,462	180,901	209,330	1,018
Decalaje în lichiditate, cumulativ	(107,932)	(107,932)	27,582	285,044	465,945	675,275	676,293

Banca Comercială Română Chisinau SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul lichidității și gestionarea resurselor (continuare)

Structura pe scadențe (continuare)

La 31 decembrie 2020 retratat

	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 lună până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadența nedefinită
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	107,462	107,462	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	799,679	799,679	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	604,584	604,584	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,151,524	77,170	28,876	343,209	508,774	193,495	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	443,213	59,101	147,203	236,904	5	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	107,818	102,900	1,800	2,100	-	-	1,018
Alte active	18,632	6,738	8,111	3,783	-	-	-
Total active financiare	3,232,912	1,757,634	185,990	585,996	508,779	193,495	1,018
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	55,774	55,774	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	43,180	26	49	226	1,204	41,675	-
Depozite de la clienți	2,396,210	1,564,593	124,626	383,266	323,725	-	-
Alte datorii	24,027	22,411	-	-	1,616	-	-
Total datorii financiare	2,519,191	1,642,804	124,675	383,492	326,545	41,675	-
Garanții	54,085	1,927	499	27,656	24,003	-	-
Angajamente de finanțare și altele	1,893	1,893	-	-	-	-	-
Total	55,978	3,820	499	27,656	24,003	-	-
Decalaje în lichiditate	657,743	111,010	60,816	174,848	158,231	151,820	1,018
Decalaje în lichiditate, cumulativ	111,010	111,010	171,826	346,674	504,905	656,725	657,743

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul că valoarea justă a fluxurilor ulterioare de numerar al unui instrument financiar va oscila în urma schimbărilor în variabilele de piață, cum ar fi ratele dobânzilor, ratele de schimb valutar și cotațiile hârtiilor de valoare. Riscul de piață este gestionat și monitorizat prin intermediul analizei sensibilității.

Banca a dezvoltat o Politică de Management al riscului de piață în care sunt stabilite limite interne calculate cu o periodicitate lunară în scopul gestiunii eficiente și diminuării efectelor expunerii la riscul de piață.

Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este generat de posibilitatea că modificările ratelor dobânzii vor afecta fluxurile viitoare de numerar sau valoarea justă a instrumentelor financiare. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura că acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Sensitivitatea contului de profit și pierdere este efectul modificărilor estimate a ratei dobânzii asupra profitului sau pierderii anului curent, pe baza ratei flotante a activelor financiare nedisponibile pentru comercializare și datoriilor financiare deținute la 31 decembrie.

Tabelul de mai jos prezintă sensibilitatea contului de profit și pierdere la modificările posibile ale ratei dobânzii, în timp ce alte variabile rămân constante.

Sensibilitate venitului din dobânzi, net

	2021 MDL'000	2020 MDL'000
+100 puncte	4,382	4,687
+50 puncte	2,191	2,344
-100 puncte	(4,382)	(4,687)
-50 puncte	(2,191)	(2,344)

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul ratei dobânzii. Activele și datoriile Băncii sunt prezentate la valoarea lor de bilanț, clasificate după data cea mai apropiată între data contractuală de schimbare a ratei sau data scadenței.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul ratei dobânzii (continuare)

La 31 decembrie 2021	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Fără sensibilitate la rata dobânzii
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	99,000	-	-	-	-	-	99,000
Conturi la Banca Națională	510,280	-	-	-	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	-	-	-	-	-	406,443
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,090,137	1,026,861	-	3,746	-	-	59,530
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	-	127,410	321,355	5	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	122,270	-	119,791	1,461	-	-	1,018
Alte active	20,532	-	-	5,097	7,796	-	7,639
Total active financiare	2,697,432	1,026,861	247,201	331,659	7,801	-	1,083,910
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	53,989	-	-	-	-	-	53,989
Împrumuturi și linii de finanțare	50,549	3,824	-	5,386	12,420	28,919	-
Depozite de la clienți	2,067,937	36,831	121,867	373,628	316,786	-	1,218,825
Alte datorii	17,582	-	-	-	-	-	17,582
Total datorii financiare	2,190,057	40,655	121,867	379,014	329,206	28,919	1,290,396
Decalaje în dobândă	507,375	986,206	125,334	(47,355)	(321,405)	(28,919)	(206,486)
Decalaje în dobândă, cumulativ		986,206	1,111,540	1,064,185	742,780	713,861	507,375

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul ratei dobânzii (continuare)

La 31 decembrie 2020 rețratat	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Fără sensibilitate la rata dobânzii
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	107,462	-	-	-	-	-	107,462
Conturi la Banca Națională	799,209	-	-	-	-	-	799,209
Conturi curente și depozite la bănci	599,305	-	-	-	-	-	599,305
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	903,976	851,025	-	4,700	-	-	48,251
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	417,529	-	132,167	285,358	4	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	107,746	-	103,762	2,966	-	-	1,018
Alte active	18,632	-	6,111	5,061	-	-	7,460
Total active financiare	2,953,859	851,025	242,040	298,085	4	-	1,562,705
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	55,775	-	-	-	-	-	55,775
Împrumuturi și linii de finanțare	41,235	-	-	-	-	41,235	-
Depozite de la clienți	2,375,355	36,831	121,867	373,628	316,786	-	1,526,243
Alte datorii	24,027	-	-	-	-	-	24,027
Total datorii financiare	2,496,392	36,831	121,867	373,628	316,786	41,235	1,606,045
Decalaje în dobândă	457,467	814,194	120,173	(75,543)	(316,782)	(41,235)	(43,340)
Decalaje în dobândă, cumulativ		814,194	934,367	858,824	542,042	500,807	457,467

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul valutar

Riscul valutar este riscul de pierdere care apare ca urmare a modificărilor ratelor de schimb. Banca a stabilit limite pentru poziția maximă permisă pentru fiecare valută. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura ca acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Analiza reprezintă efectul unei schimbări rezonabile posibile în ratele de schimb față de leul moldovenesc asupra contului de profit și pierdere, (datorită valorii juste a activelor și datoriilor monetare nedisponibile pentru vânzare, ce sunt sensibile la riscul valutar), iar celelalte variabile rămân constante. O valoare negativă în tabel reprezintă o potențială diminuare neta în contul de profit și pierdere, în timp ce o valoare pozitivă indică o potențială creștere neta. O diminuare echivalentă a valutele de mai jos în raport cu leul moldovenesc are un impact echivalent, dar opus.

Valuta	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare
	2021	2021	2020	2020
		MDL'000		MDL'000
USD	+10	(1,578)	+10	(1,496)
EUR	+10	1,808	+10	2,457

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul valutar.

	31/12/2021				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	99,000	30,010	10,894	56,396	1,700
Conturi la Banca Națională	510,280	226,374	68,971	214,935	-
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	-	108,360	275,718	22,365
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	1,077,270	438,740	110,211	528,319	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	448,770	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	122,270	122,270	-	-	-
Alte active	24,880	11,519	5,477	7,884	-
Total active	2,688,913	1,277,683	303,913	1,083,252	24,065
DATORII					
Depozite de la instituții bancare	53,989	19,259	23,908	4,025	6,797
Împrumuturi și linii de finanțare	50,449	-	-	50,449	-
Depozite de la clienți	2,067,937	748,138	283,591	1,020,718	15,490
Alte datorii	17,582	4,927	973	11,682	-
Total Datorii	2,189,957	772,324	308,472	1,086,874	22,287
Decalaj	498,956	505,359	(4,559)	(3,622)	1,778

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

	Retratat 31/12/2020				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	107,462	40,054	21,820	42,958	2,630
Conturi la Banca Națională	799,209	325,077	62,972	411,160	-
Conturi curente și depozite la bănci	599,305	-	151,903	432,660	14,742
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	903,976	347,190	38,140	518,646	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	417,529	417,529	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	107,746	107,746	-	-	-
Alte active	24,543	13,743	2,979	7,821	-
Total active	2,959,770	1,251,339	277,814	1,413,245	17,372
DATORII					
Depozite de la instituții bancare	55,774	20,960	28,651	51	6,112
Împrumuturi și linii de finanțare	41,235	-	-	41,235	-
Depozite de la clienți	2,375,355	730,103	263,649	1,372,944	8,659
Alte datorii	24,032	3,967	563	19,497	5
Total Datorii	2,496,396	755,030	292,863	1,433,727	14,776
Decalaj	463,374	496,309	(15,049)	(20,482)	2,596

Riscul operațional

Riscul operațional este definit ca riscul pierderilor care rezultă din procese interne eșuate, erori umane sau evenimente externe. Atunci când controalele sunt ineficiente, riscul operațional poate provoca prejudicii reputaționale, implicații legale sau de reglementare, sau pierderi financiare. Banca nu poate elimina toate riscurile operaționale, însă încearcă să gestioneze aceste riscuri prin intermediul controlului intern, monitorizarea și eliminarea riscurilor potențiale. Controalele includ segregarea eficientă a responsabilităților, procedurile de acces, autorizare și reconciliere, procesele de instruire și evaluare a personalului, ce includ implicarea auditului intern.

33. Contingente

Angajamente de creditare neutilizate

Angajamentele de creditare neutilizate reprezintă angajamente contractuale de a acorda împrumuturi și credite cu prelungire automată (revolving). Angajamentele au în general date fixe de expirare sau alte clauze de încetare. Deoarece angajamentele pot expira fără a fi utilizate, valoarea totală a contractului nu reprezintă neapărat viitoarele cerințe de numerar.

În același timp, pierderea de credit potențială este mai mică decât angajamentele neutilizate totale, deoarece majoritatea angajamentelor de prelungire a creditului sunt contingente până când clienții mențin standarde specifice. Banca monitorizează scadența angajamentelor de creditare, deoarece angajamentele pe termen mai lung au în general un risc de credit mai mare decât angajamentele pe termen scurt.

În cazul angajamentelor irevocabile, Banca se angajează să pună la dispoziția clientului, oricând pe durata perioadei contractuale, valoarea menționată în contract.

Litigii

La 31 decembrie 2021, Banca nu era implicată în activitatea sa curentă în calitate de parat.

34. Evenimente ulterioare

În februarie 2022, tensiunea politică continuă în regiune a escaladat ca urmare a evoluțiilor ulterioare ale situației cu Ucraina, care au afectat negativ piețele de mărfuri și piețele financiare și a crescut volatilitatea, în special în ceea ce privește ratele de schimb valutar. Din decembrie 2021, circumstanțele s-au deteriorat și situația rămâne extrem de instabilă. Există o volatilitate crescută pe piețele financiare și de mărfuri. Se așteaptă sancțiuni și limitări ulterioare asupra activității de afaceri a companiilor care își desfășoară activitatea în regiune, precum și consecințe asupra economiei în general, dar natura deplină și posibilele efecte ale acestora sunt necunoscute.

La data emiterii situațiilor financiare Banca nu are expuneri în Ucraina, iar portofoliul de credite conține un număr limitat de clienți corporativi (13,2% din numărul total de clienți corporativi) cu expunere totală la credite și avansuri de 163,5 mil. lei. din februarie 2022, pentru care Banca a evaluat impactul crizei regionale drept „mediu” și „ridicat”, care reprezintă 13,6% din portofoliul total de credite. Banca monitorizează situația acestora, însă până acum nu a fost nevoie de deprecieri suplimentare.

Din cauza situației din Ucraina, Banca a observat ieșiri neobișnuite ale depozitelor persoanelor fizice. Totuși, sumele preluate de la Bancă nu sunt semnificative și nu au afectat lichiditatea totală a Băncii. Pentru comparație, ratele de lichiditate la 31.12.2021 au fost de 57,68%, iar la 31.03.2022 sunt de 61,28% (nivelul necesar de lichiditate stabilit de BNM este de 20%).

Banca continuă să monitorizeze situația și are o varietate de posibilități de finanțare în cazul în care este necesar.

35. Reconcilieri

Banca a decis să-și retrateze situațiile financiare pentru a corecta erorile din perioadele anterioare. Ca urmare, au fost aduse modificări la Situația Poziției Financiare („Bilanț”), la Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global („SPP”) și la Situația Fluxurilor de Trezorerie („CF”). Banca a inclus situația de deschidere a poziției financiare (al treilea bilanț) pentru a arăta impactul erorilor la 1 ianuarie 2020.

- În urma unei analize interne efectuate în anul 2021 s-a identificat ca suma înregistrată ca venit din dobânzi de la credite de tip factoring a fost mai mare decât suma încasată, impactând astfel veniturile din operațiuni de factoring și Profitul net al Băncii. Concluzia a fost că formula de ajustare liniară a veniturilor din comisioane pentru creditele de factoring a fost incompletă, ceea ce a dus la o eroare în SPP în Venitul din dobânzi folosind metoda ratei efective a dobânzii („Venituri din dobânzi”, în special linia Credite și avansuri din nota 20) pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020 în sumă de 8,413 mii MDL, Venitul net din tranzacționare (în special rezultat net din tranzacțiile valutare menționate la nota 22) în sumă de 347 mii MDL, iar rezultatul global al anului în sumă de 8,066 mii MDL.

Partea a doua a erorii din rezultatul global total pentru anul 2020 a fost inclusă în Alte active în aceeași sumă de 8,066 mii MDL. Acest impact a fost inclus în suma de 22,359 mii MDL menționată mai jos. Din aceste 22,359 mii MDL, 14,293 mii MDL se referă la anii anteriori.

Eroarea descrisă mai sus a impactat Bilanț la Alte active în valoare de 22,359 mii MDL la 31 decembrie 2020 (1 ianuarie 2020: 14,293 mii MDL; în special factoring fără recurs menționat la nota 10) și Pierdere necoperită în valoare de 22,359 mii MDL la 31 decembrie 2020 (1 ianuarie 2020: 14,293 mii MDL).

- În Bilanț Banca a decis să prezinte separat Datoriile din operațiunile de leasing de Alte datorii, acesta având un impact în sumă de 18,089 mii MDL la 31 decembrie 2020 (1 ianuarie 2020: 20,940 mii MDL).

- Anul precedent Veniturile din dobânzi și Alte venituri similare au fost prezentate pe același rând. Banca a decis să prezinte separat Veniturile din dobânzi și Alte venituri similare. În rezultat, veniturile din dobânzi și Alte venituri similare au fost corectate cu 2,613 MDL pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021

35. Reconcilieri (continuare)

- În CF pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020 au fost corectate încasările din dobânzi în sumă de 8,413 mii MDL, Venitul net din tranzacționare și alte venituri operaționale în sumă de 347 mii MDL, iar Creditele și avansurile acordate clienților net în valoare de 8,760 mii MDL.

- Banca a decis să prezinte separat pentru anul financiar încheiat la 31 decembrie 2020 încasările în sumă de 24,470 mii MDL și plățile de comisioane în sumă de 9,131 mii MDL care anterior erau incluse într-o linie cu denumirea "Încasări nete din comisioane".

- La 31 decembrie 2020 în CF plățile pentru contractele de leasing în valoare de 6,481 mii MDL nu au fost dezvăluite separat ca ieșiri de numerar din finanțare. Ca urmare a corectării, linia Alte datorii din CF a crescut cu aceeași sumă la 40,367 mii MDL.

Extras din Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global

	Retratat 2020	Ajustări	Raportat 2020
	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Venituri din dobânzi utilizand metoda ratei			
Efective a dobanzii	77,791	(11,026)	88,817
Alte venituri similare	2,613	2,613	-
Venituri nete din tranzacționare	36,093	347	35,746
Total rezultat global al anului	20,320	(8,066)	28,386

Extras din Situația Poziției Financiare

	Retratat	Ajustări	Raportat	Retratat	Ajustări	Raportat
	31/12/2020	2020	31/12/2020	1/1/2020	2019	1/1/2020
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Alte active	24,543	(22,359)	46,902	33,943	(14,293)	48,236
Pierdere neacoperită	(283,994)	(22,359)	(261,635)	(325,627)	(14,293)	(311,334)
Alte datorii	19,559	(18,089)	37,648	48,922	(20,940)	69,862
Datorii din operațiunile de leasing	18,089	18,089	-	20,940	20,940	-

Extras din Situația Fluxurilor de Trezorerie

	Retratat 2020	Ajustări	Raportat 2020
	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi încasate	76,325	(8,413)	84,738
Încasări din comisioane	24,470	9,131	15,339
Plăți aferente comisioanelor	(9,131)	(9,131)	-
Venituri nete din operațiuni cu valută străină si alte venituri operaționale	37,023	(347)	37,370
Credite și avansuri	(210,873)	8,760	(219,633)
Alte datorii	40,367	6,841	33,526
Plati pentru leasing	(6,841)	(6,841)	-